

ARCHDIOCESE
of CARDIFF
ARCHESGOBAETH
CAERDYDD

BISHOP HEDLEY
Catholic High

ADRODDIAD YMGYNGHORI

1.0 PWRPAS YR ADRODDIAD YMGYNGHORI

Paratowyd yr adroddiad hwn yn unol â Chod Trefniadaeth Ysgolion Llywodraeth Cymru, dogfen statudol 011/2018. Ei bwrpas yw adrodd ynghylch canlyniad yr Ymgynghoriad Cyhoeddus a drafodai'r Cynnig i greu un Ysgol Gatholig 3-16 ym Merthyr Tudful. Cynhaliwyd yr Ymgynghoriad o ddydd Llun, 29 Ebrill i ddydd Sul, 30 Mehefin 2019 a holwyd yr holl randdeiliaid a'r partion a chanddynt fuddiant, ac fe'u rhestrir isod.

2.0 Y CYNNIG

Y Cynnig yr ymgynghorwyd arno yw darparu addysg Gatholig i blant 3-16 oed ym Merthyr Tudful trwy greu un ysgol gyfan gynhwysfawr ar eu cyfer. Yn sgil hynny, byddai YGG Sant Aloysius, y Ffederasiwn o YGG Sant Illtyd ag YGG y Santes Fair, ac YUG yr Esgob Hedley, yn cael eu diddymu, a byddai'r drefn newydd yn dod i rym o 1 Medi 2019.

Mae manylion y Cynnig, a'r rhesymeg y tu ôl iddo, wedi'u hamlinellu'n llawn yn y Ddogfen Ymgynghori ac fe'i gwelir yn Atodiad 1.

3.0 PWY WNAETHON NI YMGYNGHORI Â NHW?

Anfonwyd copi o'r Ddogfen Ymgynghori a oedd yn amlinellu ac yn egluro ein Cynnig yn llawn, at y rhanddeiliaid canlynol:

- Rhieni, gofawyr, gwarcheidwaid, aelodau staff a llywodraethwyr yr holl ysgolion yr effeithir arnynt
- Aelodau a Chynghorwyr Cabinet Merthyr Tudful
- Undebau Llafur
- Cyfarwyddwyr Addysg yr Awdurdodau Lleol cyfagos (Blaenau Gwent, Pen-y-bont ar Ogwr, Rhondda Cynon Taf, Powys, Caerffili a Bro Morgannwg)
- Estyn
- Aelod Seneddol
- Aelod Cynulliad
- Ysgrifennydd Addysg y Cabinet
- Llywodraeth Cymru
- Y Coleg, Merthyr Tudful
- Gwasanaeth Addysg ar y Cyd Consortiwm Canolbarth y De
- Comisiynydd Heddlu a Throseddau Lleol
- Comisiynydd y Gymraeg
- Rhieni dros Addysg Gymraeg (RHAG)

- Partneriaid Cymunedau yn Gyntaf
- Cabinet Ieuenctid
- Adran Drafnidiaeth CBSMT
- Archesgobaeth Caerdydd, y Comisiynydd Ysgol a Cholegau
- Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC)

Anfonwyd llythrau at yr holl ysgolion Catholig yr effeithiwyd arnynt, i'w hysbysu o'r Ymgynghoriad. At hynny, gwahoddwyd Rhieni/Gofalwyr, Llywodraethwyr a Staff i fynychu sesiynau galw-heibio lle byddent yn cael cyfle i ofyn cwestiynau a dysgu mwy am y Cynnig. Cynhaliwyd y sesiynau galw-heibio fel a ganlyn:

Dyddiad	Amser	Man Cyfarfod
Dydd Llun, 18 Mawrth 2019	5.30pm – 7.30pm	Ysgol Gynradd Gatholig Sant Illtyd, Heol Greigiog, Dowlais, Merthyr Tudful, CF48 3BT
Dydd Mawrth, 19 Mawrth 2019	10.30am – 12.30pm	Eglwys Sant Aloysius, Ffordd Castan, Gurnos, Merthyr Tudful, CF47 9SB
Dydd Mawrth, 19 Mawrth 2019	6.00pm – 8.00pm	Ysgol Uwchradd Gatholig yr Esgob Hedley, Heol Gwaunfarren, Penydarren, Merthyr Tudful, CF47 9AN
Dydd Iau, 21 Mawrth 2019	5.00pm – 7.00pm	Ysgol Gynradd Gatholig y Santes Fair, Heol Caedraw, Merthyr Tudful, CF47 8HA
Dydd Llun, 25 Mawrth 2019	4.00pm – 5.00pm	Ysgol Gynradd Joseff Sant, Ashvale, Tredegar, Blaenau Gwent, NP22 4AQ
Dydd Llun, 25 Mawrth 2019	5.30pm – 6.30pm	Yr Holl Saint a'r Santes Fair (Brynmaur) (cyd-gyfarfod), Ysgol Gynradd yr Holl Saint, Heol yr Ysgol, Glyn Ebwy, NP23 6QP
Dydd Iau, 28 Mawrth 2019	2.30pm – 3.30pm	Ysgol Gynradd y Santes Fererid, Tŷ Fry, Aberdâr, CF44 7PP
Dydd Llun, 3 Mehefin 2019	3.00pm – 5.00pm	Ysgol Gynradd Gatholig y Santes Fair, Heol Caedraw, Merthyr Tudful, CF47 8HA
Dydd Mawrth, 4 Mehefin 2019	3.00pm – 5.00pm	Ysgol Gynradd Gatholig Sant Aloysius, Ffordd Cedrwydd, Ystad Gurnos, Merthyr Tudful, CF47 9PA
Dydd Mercher, 5 Mehefin 2019	3.00pm – 5.00pm	Ysgol Uwchradd Gatholig yr Esgob Hedley, Heol Gwaunfarren, Penydarren, Merthyr Tudful, CF47 9AN
Dydd Iau, 6 Mehefin 2019	3.00pm – 5.00pm	Ysgol Gynradd Gatholig Sant Illtyd, Heol Greigiog, Dowlais, Merthyr Tudful, CF48 3BT

4.0 Y BROSES YMGYNGHORI

Anfonwyd copïau electronig o'r Ddogfen Ymgynghori at yr holl randdeiliaid a restrir yn 3.0.

Cyfeiriwyd yr holl bartïon eraill a chanddynt fuddiant (Rhieni/Gofalwyr, Llywodraethwyr, Staff Ysgolion a'r cyhoedd ehangach) at yr Holiadur Ar-lein lle'r oedd y Ddogfen Ymgynghori ar gael a lle gallent gwblhau Arolwg Ar-lein.

Cyhoeddwyd datganiad i'r wasg ynghylch yr Ymgynghoriad ar ein gwefan a'i hysbysebu ar ein sianeli Cyfryngau Cymdeithasol.

Roedd holiaduron papur ar gael yn sesiynau galw-heibio'r Ymgynghoriad a gellid gofyn i'n Tîm Cyfathrebu Corfforaethol amdanynt hefyd.

5.0 CRYNODEB O'R YMATEBION I'R YMGYNGHORIAD

Mae'r ymatebion a ddaeth i law drwy'r Arolwg Ar-lein a'r Cyfarfodydd Ymgynghori wedi'u dadansoddi i ganfod y safbwyntiau a'r pryderon, ac mae crynodeb ohonynt i'w weld isod.

Dyma rai o'r ymatebion cadarnhaol a gafwyd yn sgil yr Ymgynghoriad:

- "Bydd yn darparu cyfleusterau o'r radd flaenaf i blant y Fwrdeistref."
- "Bydd y Cynnig yn diogelu darpariaeth hirdymor yr ysgolion ffydd ym Merthyr Tudful. Mae'r ad-drefnu 3-16 yn fwy cydnaws â'r cwricwlwm newydd arfaethedig na'r model cynradd/uwchradd traddodiadol."
- "Mae'r syniad y bydd ein plant yn cael ysgol sy'n ateb gofynion y cwricwlwm newydd yn gyffrous. Y ffordd orau ymlaen o ran darparu addysg Gatholig i holl blant y dyfodol."
- "Rwy'n credu y bydd hyn yn helpu plant yn y tymor hir – ni fydd raid iddyn nhw ofni symud ysgolion a bydd ganddyn nhw ffrindiau rheolaidd drwyddi draw. Rwy'n credu y bydd hyn yn rhoi gwell cyfle i'r staff ddeall eu myfyrwyr a darparu'r gefnogaeth gywir ar eu cyfer. Bydd yr athrawon yn ymdrin ag unigolion mewn modd mwy ymarferol, yn meithrin profiad addysgu gwell â'r plant, ac yn cael cyfle i ddatblygu'u hunain gyda grwpiau oedran eraill sydd efallai ddim ar gael iddyn nhw ar hyn o bryd. Rwy'n teimlo y bydd y Cynnig hwn yn darparu amgylchedd addysgu gwell i staff a disgyblion ac yn rhoi tawelwch meddwl i rieni y gall eu plentyn setlo yn yr ysgol. Rwy'i hefyd yn credu y gallai roi cyfle i'r disgyblion hyn ddysgu sgiliau hyfforddi cyn gadael trwy wirfoddoli yn y dosbarthiadau iau neu'r clybiau ieuenctid ac ati. Bydd y sgiliau hyn bob amser yn ddefnyddiol mewn bywyd. Rwy'n credu ei fod yn syniad rhagorol ac rwy'n difaru nad oedd rhywbeth fel hyn ar gael yn ystod fy nyddiau ysgol i."
- "Byddai creu uwch-ysgol yn llawer mwy buddiol gan y byddai'n ymgorffori pob ysgol mewn un ysgol Gatholig unedig ac yn rhoi cyfleoedd i athrawon rannu'u harferion gorau - fel arfer, ni fyddent mewn cysylltiad â'i gilydd. Bydd yr athrawon a'r myfyrwyr yn elwa ar gyfuniad amrywiol o brofiadau. Rwy'n cefnogi hyn yn llwyr ac yn gobeithio y bydd yr ymgynghoriad yn arwain at lwyddiant."

- “Bydd yn golygu cysondeb o ran dysg - ar ôl ei sefydlu, bydd yn arbed arian y gellir ei wario ar brosiectau a chyfleusterau eraill. Bydd pobl ifanc yn pontio’n well i’r ysgol uwchradd – byddan nhw’n gwybod beth i’w ddisgwyl a byddai hynny’n llai brawychus. Rwy’n hoffi’r syniad o bennaeth ffederasiwn - bydd yn golygu bod pob disgybl sy’n mynd i Flwyddyn 7 yn dilyn yr un broses ddysgu ac nad oes yr un ohonynt dan anfantais.”
- “Rwy’n cytuno y bydd ysgol 3-16 yn fuddiol i’r disgyblion o ran eu haddysg. Bydd y cyfleusterau newydd yn galluogi athrawon i addysgu’n fwy effeithiol a bydd yn haws ennyn diddordeb y disgyblion mewn ystafelloedd dosbarth mwy o ran maint a golau.”
- “Dyma’r ffordd fwyaf cynaliadwy o barhau i ddarparu addysg Gatholig yn yr ardal. Mae nifer y disgyblion Catholig brodorol yn gostwng ond ceir cefnogaeth gan fintai ryngwladol a dylid eu hannog i ddewis addysg Gatholig yma. Bydd y datblygiad yn cynnig cyfleusterau a chwricwlwm gwell ac yn sicrhau bod ein plant yn cael yr un cyfleoedd â’r rhai mewn trefi a dinasoedd mwy o faint, sydd fel rheol â chyllid uwch i wella potensial bywydau.”
- “Nid wy’n gweld y bydd y plant ar eu colled: bydd cyllid yn cael ei gyfuno i un ysgol yn hytrach na phedair; bydd y dosbarthiadau’n cael eu cyfyngu o ran maint er mwyn osgoi gorlenwi; bydd y plant yn cael dilyniant o ran gwersi a gweithgareddau; bydd y plant yn gwneud ffrindiau a fydd yn aros gyda’i gilydd am gyfnod hirach; a bydd yr awyrgylch yn un cadarnhaol. Mae’r cyfleusterau yn debyg o fod yn well hefyd, sy’n dda o beth am nad yw’r plant bob amser yn cael y gorau o bopeth yn yr ysgolion presennol.”
- Mae’n gyfle da i ddisgyblion, a chael ysgol fodern gyda chyfleusterau gwych yw’r ffordd ymlaen. Bydd y disgyblion a’r gymuned ehangach ar eu hennill o gael y cyfleusterau diweddaraf.
- Bydd yr ysgol newydd yn sicrhau dyfodol addysg Gatholig ym Merthyr Tudful, a hi fydd yr ysgol Gatholig fwyaf blaenllaw ym Mlaenau’r Cymoedd. Felly, mae’n diogelu’r ysgol yn y tymor hir.
- Byddai’r disgyblion yn gallu pontio’n haws drwy’r ysgol - yn academiaidd ac yn gymdeithasol. Bydd “addysgu trwy’r cyfan” yn helpu ein disgyblion yn sylweddol â’u haddysg. Yn ogystal, bydd cyfle i gynllunio ar gyfer addysg o’r Cyfnod Sylfaen hyd at CA4.
- Gellir datrys y problemau sy’n wynebu’r ysgolion presennol fel y parcio a’r tagfeydd, y diffyg caeau chwarae a gweithgareddau allgyrsiol, a’r cyfleusterau sydd wedi dyddio.
- Bydd yn gwella’r cyfleusterau a’r adnoddau sydd ar gael i ysgolion cynradd ac yn caniatáu i staff weithio ar y cyd i ysgrifennu a sefydlu cynlluniau gwaith effeithiol. Gellir crynhoi’r pryderon a godwyd yn yr adborth yn fras i sawl maes allweddol:
- Y prif bryder i nifer helaeth o’r ymatebwyr yw’r modd y bydd yr ysgol newydd yn gweithio, gan gyfeirio’n benodol at y cynllun. Mae rhai ymatebwyr ychydig yn ansicr ynghylch plant tair oed yn rhannu ysgol â phobl ifanc 16 oed. Mae rhai ymatebwyr yn cymeradwyo’r syniad os nad yw’r dosbarthiadau cynradd ac uwchradd yn yr un ardal.
- Cododd rhai ymatebwyr bryderon ynghylch y lleoliad a’r effaith negyddol y gallai ei gael ar draffig yr ardal. Mynegwyd pryderon hefyd y gallai’r safleoedd arfaethedig beri risg o ran iechyd oherwydd eu defnydd blaenorol.

- Mae rhai ymatebwyr yn ofni y gallai nifer y disgyblion ostwng os caiff yr ysgol newydd ei hadeiladu ar safle nad yw mor hawdd i'w chyrraedd â'r ysgolion presennol. Mae'r ysgolion presennol o fewn pellter cerdded i nifer fawr o ddisgyblion a'r pryder yw na fydd y disgyblion hynny'n gallu cyrraedd yr ysgol newydd mor hawdd.
- Un o'r prif bryderon yw diogelwch y plant, yn enwedig o ran y problemau traffig a allai ddod yn sgil yr ysgol newydd. Dyfalir sut y gellir rheoli hyn gyda chynifer o ddisgyblion yn mynychu'r un ysgol.
- Tynnodd rai ymatebwyr sylw at y ffordd y mae anghenion plant ysgolion cynradd yn dra gwahanol i anghenion y rhai uwchradd gan ddyfalu sut y caiff hyn ei reoli.
- Codwyd pryder o blith staff yr ysgolion presennol ynghylch eu swyddi pe bai'r ysgolion yn cael eu huno.
- Mae ymatebwyr yn hoffi'r syniad o ysgol newydd sbon ond yn ansicr sut y gall un Pennaeth reoli hyn yn effeithiol gan fod arweinyddiaeth a rheolaeth yn allweddol, ac oni bai bod Pennaeth eithriadol yn cael ei benodi, gallai'r ysgol fethu. Maent yn pryderu na fydd safonau'n cael eu cynnal.
- Mae pryder na fydd yr addysg Gatholig ym Merthyr Tudful yn ffynnu os na chaiff yr ysgol ei hadeiladu yng nghalon y gymuned. Maent hefyd yn gofyn a all yr ysgol newydd gadw'r cysylltiadau cryf sy'n bodoli ar hyn o bryd rhwng yr eglwys, yr ysgolion a'r gymuned, ac a oes perygl y gellir colli naws y gymuned a geir yn yr ysgolion llai gyda'u dosbarthiadau llai a thrwy hynny effeithio ar addysg a lles emosiynol y disgyblion.
- Codwyd cwestiynau ynghylch sut y gallai'r Cynnig hwn effeithio ar y "bartneriaeth" ag ysgolion cynradd eraill y tu allan i'r Fwrdeistref Sirol.
- Mynegwyd pryderon fod "uwch-ysgolion" mewn awdurdodau lleol eraill wedi methu ac wedi dirywio o ran eu safonau.

Yn y sesiynau galw-heibio a gynhaliwyd mewn ysgolion, lleisiwyd y rhan fwyaf o'r pryderon uchod gan fynychwyr ac i ddilyn, nodwyd ymatebion y swyddogion oedd yn bresennol.

- Pam penodi Pennaeth newydd? - Mewn awdurdodau lleol eraill lle mae ysgolion 3-16 wedi'u creu, nid yw'r dull wedi gweithio am nad oedd ganddynt strwythur cyffredinol ar waith yn y dechrau. Byddai'n fuddiol petai Pennaeth yr ysgol 3-16 newydd yn cael lleisio barn ynghylch y dyluniad neu fod yn rhan o'r penderfyniadau allweddol. Gall y Pennaeth newydd lunio a chynnig strwythurau arwain, rheoli a staffio'r ysgol newydd ar y cyd â'r Corff Llywodraethol newydd.
- Pryderon ynghylch colli swyddi - Pan fydd yr ysgol 3-16 yn cael ei hadeiladu, bydd y Corff Llywodraethol newydd yn pennu'r strwythur staffio a bydd yr ALI a'r Archesgobaeth yn cefnogi'r ysgol i sicrhau bod y strwythur staffio yn briodol. Byddir yn argymhell bod swyddi staff yn cael eu clustnodi a bod swyddi'n cael eu cynnig i staff presennol yr ysgol yn y lle cyntaf.
- Lleoliad y safle - Cyn unrhyw adeiladu, caiff astudiaethau dichonoldeb priodol eu cynnal mewn perthynas â rheoli traffig a sicrhau addasrwydd pob safle ar gyfer adeilad ysgol.

- Pryderon ynghylch disgyblion cynradd ac uwchradd yn cymysgu - Yn yr ysgol newydd, bydd ardaloedd ar wahân ar gyfer y gwahanol gyfnodau allweddol. Bydd gan ddisgyblion cynradd ac uwchradd eu hiardiau'u hunain a mynedfeydd ar wahân. Bydd y trefniadau cinio hefyd yn gwahanu'r disgyblion o ran amser a lle. Y fantais o gael ysgol pob-oed yw bod pob disgybl yn cael cyfle i gyrchu cyfleusterau ac adnoddau arbenigol, e.e. gwyddoniaeth a thechnoleg, a gall y disgyblion uwchradd gael cyfle i ddysgu yn y cyfnod cynradd, yn enwedig mewn perthynas â gweithgareddau gofal a gofynion Bagloriaeth Cymru.
- Maint dosbarthiadau - Bydd maint dosbarthiadau'r ysgol newydd yn debyg i'r hyn sy'n bodoli'n awr ac yn cydymffurfio â chanllawiau Llywodraeth Cymru.
- Pryderon diogelwch - Bydd yr ysgol newydd wedi'i dylunio i gyflawni'r holl ganllawiau cyfredol o ran iechyd a diogelwch. Bydd hyn yn cynnwys trefniadau ar gyfer parcio a mannau gollwng. Bydd ystyriaeth enfawr yn cael ei rhoi i ddiogelu pob dysgwr yn yr adeilad newydd.
- Colli'r ymdeimlad o gymuned - Bydd gan yr ysgolion cynradd yr un staff a bydd yr elfen anogaeth bob amser yn rhan o ysgol gynradd. Byddai'r un ethos yn dal i fodoli mewn ysgol fwy, gyda'r staff a'r disgyblion yn parhau â pherthynas agos.
- Ysgolion Cynradd Partner - Bydd yr Archesgobaeth yn sicrhau ei bod yn gweithio gyda'r holl ysgolion partner a fydd yn bwydo'r fenter newydd. Bydd y Corff Llywodraethol a'r Pennaeth newydd yn sicrhau bod trefniadau trosglwyddo ar waith i gefnogi disgyblion sy'n ymuno â'r ysgol o ysgolion cynradd y tu allan i'r Bwrdeistref Sirol, fel nad yw disgyblion sy'n trosglwyddo ym Mlwyddyn 7 dan anfantais.
- Cynnal safonau - Bwriad y Cynnig yw cryfhau'r system addysg Gatholig trwy sefydlu ysgol pob-oed, a bydd y Corff Llywodraethol newydd yn parhau i fonitro safonau ac yn sicrhau eu bod yn parhau i wella.

Gwnaethom groesawu unrhyw awgrymiadau neu syniadau amgen i'r Cynnig. Dyma grynhoi rhai ohonynt:

- A ellid adeiladu'r ysgol newydd ar safle presennol Ysgol Uwchradd yr Esgob Hedley? Nid yn unig y bydd hynny'n creu gwahaniad naturiol rhwng y blynyddoedd cynradd ac uwchradd, ond byddai addysg Gatholig yn parhau ar yr un safle lle cychwynnodd, ac mae hynny'n bwysig i'r gymuned Gatholig.
- A allem ni ddiweddarau a chynnal yr ysgolion presennol yn lle adeiladu ysgol newydd?
- Caewch y tair ysgol gynradd a chreu un ysgol gynradd fwy ar gyfer y Fwrdeistref Sirol, gan adael yr Esgob Hedley fel yr Ysgol Uwchradd.
- A ellid ymgorffori chweched dosbarth yn yr ysgol newydd, a thrwy hynny greu ysgol 3-19? Byddai ychwanegu chweched dosbarth yn annog mwy o ddisgyblion i ddod.
- Cynhwyswch yr holl ysgolion bwydo cynradd i fynychu rhwng 3 a 16 oed, nid dim ond ysgolion Merthyr Tudful.

- Penodwch Reolwr Trosiannol i oruchwylio'r gwaith adeiladu gan ganiatáu i'r strwythurau arweinyddiaeth presennol barhau. Ar ôl i'r ysgol gael ei hadeiladu, penodwch y Tîm Arweinyddiaeth gofynnol.
- Gall ysgol 3-16 nad yw ar un safle fod yn ddewis mwy poblogaidd ymhlith y rhieni.

6.0 SYLWADAU A FYNEGWYD GAN BLANT A PHOBL IFANC

Trefnwyd gweithdai ymgynghori gyda Chynghorau Ysgol i gasglu'u barn ynghylch y Cynnig.

Dyma rai o'r ymatebion cadarnhaol a ddaeth i law yn sgil yr Ymgynghoriad:

Ymatebion y cynradd

- "Bod gyda mwy o'n ffrindiau. Gwell cyfleusterau. Gwell addysg."
- "Hoffem gwrdd â phobl newydd a chael yr addysg orau. Bydd pethau newydd i'w gwneud ac rydyn ni eisiau gwisg newydd."

Ymatebion/sylwadau'r Fforwm Ieuenctid

- "Gallai hyn fod yn dda i Ferthyr. Gwell addysg dan arweiniad un Pennaeth mewn un safle, safonau uchel a chyson. Arbed arian ar safleoedd ysgolion. Gwerthu hen safleoedd ar gyfer tai - mwy o arian ar gyfer pethau eraill. Gwell o ran amddiffyn plant. Adeiladu perthnasoedd cryfach rhwng athrawon, disgyblion ac ati. Lleoliad da – safle'r Esgob Hedley. Mae angen ei rheoli'n dda a dylid ymgynghori â disgyblion ynghylch penderfyniadau sy'n effeithio arnyn nhw fel yr amlinellwyd yn y CCUHP, Erthygl 12. Cyn lleied â phosib o staff yn colli'u swyddi."
- Mae safle'r Esgob Hedley yn ddelfrydol ar gyfer y Cynnig hwn. Cyfle gwych i gael yr holl ddisgyblion at ei gilydd. Angen un Pennaeth gwych gyda llawer o brofiad a chymhelliad."
- "Un ysgol, un dull - mae'n gweithio yn RhCT, felly bydd yn gweithio yma. Rwy'n difaru nad es i i ysgol fel hon - mae'n llai brawychus wrth fynd i ysgol gyfun am eich bod chi eisoes yn adnabod pawb ac mae'r rheolau'r un peth."
- "Dylid cynnwys pobl ifanc yn y cyfweiliadau am Bennaeth - mae angen penodi'r gorau."
- "Rwy'n hoffi'r Cynnig ac rwy'n credu y byddai o fudd i iechyd a llesiant y disgyblion - llai o straen wrth symud o ysgol i ysgol a llai o ofn wrth gwrdd â phobl newydd."
- "Cyfle ffab i ddisgyblion, llai o straen trosglwyddo - un ysgol, un Pennaeth - y gorau. Y disgyblion uwchradd i drosglwyddo i'r adeilad newydd yn gyntaf. Hyd y gellid, dylid rheoli'r gwaith adeiladu i leihau unrhyw darfu ar ddisgyblion."
- "Cadwch gynifer o'r swyddi â phosib. Edrychwch yn ofalus ar yr effaith ar gludiant i'r ysgol o ran cost ac amser."
- "Bydd yn sicrhau cysondeb o ran y dysgu. Ni fydd yna unrhyw syrpreis cas wrth bontio o'r cynradd i'r uwchradd. Lleoliad da i'r ysgol ar safle presennol yr Esgob Hedley. Bydd modd adeiladu perthnasoedd gwell rhwng athrawon, disgyblion a gofal bugeiliol. Gall cau ysgolion roi mwy o refeniw i'r Cyngor, mwy o le i adeiladu tai."
- "Gwnewch yn siŵr fod yna Bennaeth cryf fel bod pawb yn gwneud yr un peth i safon gyson uchel."

Dyma rai o'r ymatebion negyddol a ddaeth i law yn sgil yr Ymgynghoriad:

Ymatebion cynradd

- "Efallai na fyddem gyda'n ffrindiau. Mae ein hysgolion yn golygu llawer i ni!"

- “Bydd yna lawer o gwffio ac nid wyf am golli’r atgofion da sydd gennym ni am yr ysgol hon”
- “Rydyn ni eisoes wedi adeiladu ysgolion – mae’n mynd i gostio llawer o arian – mae’n berffaith fel y mae – ni fydd y plant bach yn gwybod lle i fynd – byddant yn drysu. Dim llawer o le na gofod.”

Ymatebion/sylwadau’r Fforwm Ieuenctid

- “Peidiwch â defnyddio’r Greenie - mae’r gymuned yn ei ddefnyddio ar gyfer pêl-droed, cerdded, chwarae ac ati. A fydd gan bob disgybl yr un wisg? Bydd rhaid rheoli’r dasg o ollwng a chasglu disgyblion yn ofalus. Cadwch dagfeydd traffig yn isel.”
- “Efallai na fydd rhai disgyblion byth yn cyrraedd yr ysgol newydd oherwydd problemau cludiant - TLODI.”
- “Nid wy’n cefnogi’r Cynnig oherwydd gallai ysgol sy’n cynnwys disgyblion iau a hŷn greu problemau sydd eisoes yn digwydd yn CA3 a CA4. Gallai ysgol sy’n cynnwys yr iau a’r hŷn arwain at broblemau difrifol. Byddai gan athrawon fwy o waith a mwy o straen oherwydd y cynnydd yn nifer y dosbarthiadau a’r disgyblion. Mae’n ormod o waith a straen i un person - y Pennaeth. Gallai arwain at broblemau parcio enfawr. Bydd rhieni’n talu mwy am drafnidiaeth - efallai bydd yn rhaid i ddisgyblion fynd i ysgol wahanol.”

7.0 ASESU’R YMGYNGHORIADAU

Trwy gydol y broses ymgynghori, mynegwyd pryderon ynghylch amseriad a fforddiadwyedd y dasg o benodi Pennaeth ar gyfer Medi 2020.

Yn sgil hynny ac yn dilyn trafodaethau pellach â’r Archesgobaeth, argymhellwyd y dylid diwygio’r Cynnig i benodi’r Pennaeth o fis Medi 2022, sef blwyddyn cyn y disgwylir i’r ysgol symud i un safle. Tan fis Medi 2022, byddai’r ysgolion yn aros fel y maent.

Dros y deuddeg mis nesaf, byddir yn rhoi ystyriaeth bellach i’r ddau safle a gynigir ar hyn o bryd.

8.0 BARN ESTYN (AROLYGIAETH EI MAWRHYDI DROS ADDYSG A HYFFORDDIANT YNG NGHMYRU) O RINWEDDAU CYFFREDINOL Y CYNNIG

I ddilyn, ceir ymateb Estyn i’r cynnig ar y cyd gan Archesgobaeth Caerdydd a Chyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful i greu un ysgol ffydd 3 i 16 oed.

Paratowyd yr adroddiad hwn gan Arolygwyr Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru. O dan delerau Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a’i Chod cysylltiedig, mae’n ofynnol i gynigwyr anfon dogfennau ymgynghori i Estyn. Fodd bynnag, nid yw Estyn yn gorff y mae’n ofynnol iddo weithredu yn unol â’r Cod ac nid yw’r Ddeddf yn gosod unrhyw ofynion statudol ar Estyn o ran materion trefniadaeth ysgolion. Felly, fel corff yr ymgynghorir ag ef, bydd Estyn yn rhoi eu barn ar rinweddau cyffredinol cynigion trefniadaeth ysgolion yn unig.

Mae Estyn wedi ystyried yr agweddau addysgol ar y cynnig ac mae wedi llunio’r ymateb canlynol i’r wybodaeth a ddarparwyd gan y cynigiwr a gwybodaeth ychwanegol arall fel

data gan Lywodraeth Cymru a barn y Consortia Rhanbarthol sy'n cyflwyno gwasanaethau gwella ysgolion i'r ysgolion yn y cynnig.

Crynodeb / Casgliad

Ym marn Estyn, mae'r cynnig i greu un ysgol ffydd i ddisgyblion 3 i 16 oed o leiaf yn debygol o gynnal safon y ddarpariaeth addysgol a'r deilliannau i'r disgyblion sy'n cael eu heffeithio.

Disgrifiad a manteision

Mae'r cynigiwr wedi nodi'r sail resymegol yn glir, mewn dogfen drefnus a hygyrch. Mae'r cynigiwr wedi cyfrif yn briodol am y broses ymgynghori ac wedi ymgynghori ag amrywiaeth eang o randdeiliaid, gan gynnwys disgyblion o'r ysgolion dan sylw.

Mae'r cynnig yn cynnwys ffeithiau allweddol, amserlenni, cyfeiriad at greu ysgol ffydd 3 i 16 oed yn llwyddiannus, nodweddion yr holl ysgolion y mae'r cynnig yn effeithio arnynt, gan gynnwys nifer y lleoedd, nifer derbyniadau, nifer y disgyblion ar y gofrestr, prydau ysgol am ddim a chwestiynau cyffredin.

Mae'r cynnig yn datgan yn glir fod Llywodraeth Cymru a'r Awdurdod Esgobaethol wedi ymrwymo i fuddsoddiad ariannol mawr er mwyn gwella adeiladau presennol yr ysgol ac adeiladu rhai newydd yn eu lle. Mae'r cynigiwr wedi ystyried safle'r adeiladau newydd a'r effaith ar seilwaith y ffyrdd a'r rheolaeth ar draffig. Mae'r cynigiwr yn amcangyfrif y bydd yr adeilad newydd yn cael ei gwblhau erbyn 2022/2023 pe bai'r cynnig yn cael ei dderbyn.

Mae'r cynnig yn datgan manteision y cynnig yn glir, gan gynnwys y manteision addysgol. Mae'r rhain yn ymddangos yn rhesymol a byddant yn rhoi cyfleoedd i staff barhau â'u datblygiad proffesiynol, gan eu galluogi i ffurfio un tîm arwain ac un Corff Llywodraethol. Mae'r cynigiwr yn datgan y bydd hyn yn cefnogi Pennaeth â phrofiad ysgol gyfan. Mae'r cynigiwr yn datgan y bydd greu ysgol ffydd newydd i ddisgyblion 3 i 16 oed yn sicrhau parhad y ddarpariaeth, yn adlewyrchu un ethos a diwylliant, yn rhyddhau cyllid y gellir ei ailfuddsoddi mewn dysgu ac addysgu, ac yn symleiddio'r cyfathrebu rhwng rhieni a staff, gan greu un pwynt cyswllt trwy gydol gyrfa ysgol disgyblion. Mae'r rhain yn ymddangos yn rhesymol ac yn briodol. Fodd bynnag, nid ydynt yn amlygu anfanteision posibl eraill, er enghraifft p'un a fydd cyfleusterau a chapasiti gwell i hyrwyddo dysgu disgyblion, a hyblygrwydd i fynd i'r afael ag anghenion unigol.

Mae'r cynigiwr yn datgan yn glir anfanteision a risgiau posibl y gallai'r cynnig eu hwynebu. Mae'r cynigiwr yn cydnabod y bydd angen i'r ysgol a'r Cyngor reoli'r anfanteision a'r risgiau hyn yn ofalus er mwyn osgoi unrhyw effaith niweidiol. Mae'r rhain yn cynnwys y tarfu ar y rheolaeth ar staff ac adnoddau yn ystod y broses ailstrwythuro a'r gostyngiad i un Pennaeth, a allai effeithio ar ba mor hawdd y bydd hi i staff, rhieni a disgyblion gysylltu ag arweinwyr. Hefyd, mae'r cynigiwr wedi amlygu anawsterau posibl wrth ddwyn tair set wahanol o arferion gweithio ynghyd mewn un ysgol a gwrthwynebu ac ymddieithrio posibl ymhlith rhanddeiliaid. Fodd bynnag, nid oes cyfeiriad at effaith bosibl y cynnig ar y cymunedau sy'n cael eu gwasanaethu gan y tair ysgol gynradd.

Mae'r cynigiwr wedi ystyried nifer o opsiynau eraill yn rhesymol. Mae'r rhain yn cynnwys cynnal y sefyllfa sydd ohoni, adnewyddu'r holl ysgolion dan sylw, ffedereiddio'r holl ysgolion cynradd yn y cynnig a'u bod yn aros ar eu safleoedd presennol, ffedereiddio'r holl ysgolion a enwir yn y cynnig a'u bod yn aros ar eu safleoedd presennol, ymgynghori ar gael un ysgol uwchradd Gatholig ym Merthyr Tudful a Rhondda Cynon Taf ynghyd, neu greu un ysgol Gatholig newydd i ddisgyblion 3 i 16 oed ar un safle.

Mae'r cynigiwr wedi amlinellu'r manteision a'r anfanteision yn glir ar gyfer pob opsiwn arall.

Yn ôl y cynnig, pe bai'r cynnig yn mynd yn ei flaen, byddai corff llywodraethol dros dro yn cael ei benodi am gyfnod interim hyd nes bod yr ysgol newydd yn agor. Bydd y corff llywodraethol dros dro yn penodi Pennaeth newydd ac yn cynnig strwythurau staffio arwain a rheoli ar gyfer yr ysgol newydd. Mae hyn yn ymddangos yn rhesymol.

Agweddau addysgol ar y cynnig

Mae'r cynigiwr wedi cyfeirio'n rhesymol ac yn fanwl at ansawdd presennol y deilliannau, y ddarpariaeth a'r arweinyddiaeth a rheolaeth ar gyfer pob ysgol sy'n gysylltiedig â'r cynnig. Hefyd, mae'r cynigiwr wedi cynnwys gwybodaeth am gategorïau Llywodraeth Cymru ar gyfer yr ysgolion.

Mae'r cynigiwr wedi rhoi disgrifiad maith o'r effaith fwriadedig ar ddeilliannau addysgol a'r ddarpariaeth, a'r manteision y gallai'r newid eu cynnig. Mae'r rhain yn cynnwys mwy o gyfleoedd i staff addysgu a staff cymorth gymryd rhan mewn datblygiad proffesiynol, mwy o gyfleoedd i staff symud rhwng cyfnodau allweddol a datblygu arbenigedd, a darparu cwricwlwm mwy priodol a allai wella presenoldeb a deilliannau.

Dywed y cynigiwr yn rhesymol y bydd effaith gadarnhaol ar y ddarpariaeth trwy wella ystod ac ansawdd yr adnoddau addysgu, parhad cymorth i ddisgyblion mwy agored i niwed a gwreiddio'r ethos Catholig ym mhob ystod oedran yn yr ysgol. Mae'r cynigiwr yn datgan yn glir y bydd effaith gadarnhaol ar arweinyddiaeth a rheolaeth trwy ddosbarthu tasgau arwain a chreu cyfleoedd arwain i ystod ehangach o staff. Mae'r cynigion hyn yn ymddangos yn rhesymol.

Mae gan y cynigiwr wybodaeth briodol, fanwl am y trefniadau derbyn a threfniadau'r dalgylch ar gyfer y cynnig. Ethos Catholig fydd i'r ysgol. Ni fydd newid i ddalgylch yr ysgol.

Mae'r cynigiwr wedi cynnwys manylion priodol am gyllid, gan gynnwys costau cynnal a buddsoddiad cyfalaf. Mae angen trafodaeth bellach a chytundeb o hyd ar y fformiwla ddiwygiedig ar gyfer model cyllido'r ysgol 3 i 16 oed. Mae'r cynigiwr yn datgan na fydd angen unrhyw fuddsoddiad cyfalaf ar y cynnig i ddechrau, gan fod y cynnig yn gysylltiedig â Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif 2019 i 2026 y Cyngor, sydd wedi'i chymeradwyo gan Lywodraeth Cymru.

Mae'r cynigiwr yn datgan na fydd unrhyw newid i nifer cyfan y lleoedd yn yr ysgol ac nid yw'n rhagweld unrhyw newidiadau i dagfeydd traffig o gwmpas yr ysgol. Dywed y cynigiwr nad oes cynlluniau i newid polisi'r Cyngor ar gludo disgyblion i'r ysgol ac ohoni. Fodd bynnag, nid yw'r cynnig yn ystyried yr effaith ar deithio wedi i'r ysgol newydd gael ei chwblhau, yn enwedig i ddisgyblion ysgol gynradd.

Mae'r cynigiwr wedi cynnal asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb ac ar y Gymraeg. Mae'r cynigiwr wedi cynnal ystyriaeth briodol o'r effaith ar y gymuned. Mae wedi dod i'r casgliad yn rhesymol y bydd yr ysgol 3 i 16 oed newydd yn gwella'r ymgysylltu â'r gymuned dros ystod oedran ehangach ac y bydd y cyfleusterau cymunedol presennol yn aros yr un fath. Nid yw'r asesiad o'r effaith ar y gymuned yn ystyried yn ddigon manwl p'un a fydd adleoli'r ysgol yn cael effaith andwyol ar raddau ymgysylltiad y gymuned a'r rhieni yn yr ardaloedd sy'n cael eu gwasanaethu gan yr ysgolion cynradd presennol ar hyn o bryd.

Ymateb yr Awdurdod Lleol

Trwy gydol yr Ymgynghoriad, mae'r Awdurdod Lleol a'r Archesgobaeth wedi cydweithio'n agos i leihau, hyd y gellid, yr effaith ar gymunedau a theithio. Pe bai'r Cynnig hwn yn symud ymlaen, byddai'r sgysiau hyn yn parhau.

9.0 CASGLIAD

Yng nghyfarfod y Cabinet ddydd Mercher, 11 Medi 2019, cytunwyd i fwrw ymlaen â'r Cynnig yr ymgynghorwyd arno, heb unrhyw addasiadau, a'i gyhoeddi ar ffurf Hysbysiad Statudol.

ARCHDIOCESE
of CARDIFF
& MERTHYR TYDFIL
ARCHDIOCESE
of CARDIFF
& MERTHYR TYDFIL

DOGFEN YMGYNGHORI

**Ar y cynnig i greu un Ysgol Gatholig 3-16
ym Merthyr Tudful trwy:**

1. Diddymu YGG Sant Aloysius, Y Ffederasiwn o YGG
Sant Illtyd ag YGG Y Santes Fair a hefyd YGU Yr Esgob
Hedley
2. Creu un ysgol Addysg Gatholig 3-16 gyfan
gynhwysfawr

CYNNWYS

Rhagair.....	3
Cyflwyniad	5
Esboniad o'r termau a ddefnyddir yn y ddogfen hon.....	6
Cynnwys plant yn yr ymgynghoriad	7
Cynnwys rhieni, llywodraethwyr a staff - sut y gallwch chi ddarganfod mwy a rhoi eich barn	8
Mae eich Barn Chi yn Bwysig.....	9
Cefndir	9
Y Cynnig.....	10
Dalgylch	11
Ysgolion sy'n gwasanaethu'r ardal ar hyn o bryd	11
Gwybodaeth am yr ysgolion.....	11
Perfformiad cyfredol	13
Yr effaith arfaethedig ar ganlyniadau addysg	22
Beth yw manteision y cynnig hwn?	25
Beth yw anfanteision y cynnig hwn?	25
Opsiynau gwahanol	25
Cynllun Pontio os cymeradwyir y cynigion	27
Risgiau sy'n gysylltiedig â'r cynnig.....	27
Trefniadau derbyn a dalgylch	27
Cyllid	27
Materion Adnoddau Dynol.....	28
Materion Trafnidiaeth	28
Trefniadau teithio dysgwyr	28
Effaith y cynnig ar yr Iaith Gymraeg	29
Asesiad Effaith Cydraddoldeb	29
Ystyried Effaith ar y Gymuned.....	29
Dyddiadau allweddol.....	29
Cyfnod Ymgynghori	30
Hysbysiad Statudol	30
Penderfynu ar y cynigion.....	30
Hysbysu'r Penderfyniad	30
Cwestiynau a Ofynnir yn Aml	31
Ffurflen Ymateb i'r Ymgynghoriad	33
Ffurflen Monitro Cydraddoldeb	35

"Cenhadaeth yr ysgol yw datblygu ymdeimlad o wirionedd, o'r hyn sy'n dda a hardd. Ac mae hyn yn digwydd trwy lwybr cyfoethog sy'n cynnwys llawer o gynhwysion ".

"Mae addysg wirioneddol yn ein galluogi i garu bywyd ac yn ein gwneud yn agored i lawnder bywyd".

Mae'r geiriau'r Pab Francis yn cyfeirio at athrawon ysgol yn yr Eidal ar 10 Mai 2014, ynghyd â llawer o ddogfennau addysgol a pholisïau Esgobion Catholig Cymru a Lloegr, wedi bod yn ysbrydoliaeth i mi wrth i mi archwilio patrymau cydweithio newydd rhwng ysgolion Archesgobaeth Caerdydd. Fy nod craidd yw sicrhau hyfywedd ein hysgolion yn y dyfodol ac i ddarparu'r addysg orau bosibl i'r plant a ymddiriedir i'n gofal.

Fel Archesgobaeth Caerdydd, rhan o'n cenhadaeth yw adeiladu ar ein harfer da bresennol i sicrhau rhagoriaeth a hyfywdra addysg Gatholig yn y dyfodol. Mae'r genhadaeth hon yn seiliedig ar werthoedd ysbrydol cryf ac ymchwil addysgol gadarn. Ein huchelgais yw:

- Creu system addysg Gatholig o safon fyd-eang sy'n galluogi holl blant yr Archesgobaeth i gyflawni eu potensial ysbrydol, addysgol a dynol.
- Gweithio'n agos gyda rhanddeiliaid ar ailstrwythuro ein hysgolion i ddarparu system gynaliadwy sy'n addas ar gyfer y dyfodol.

Mae ein cenhadaeth yn gwbl unol â dyheadau Llywodraeth Cymru ar gyfer addysg. Cefnogir hyn gan dystiolaeth Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd (SCDE/OECD). Rwy'n ymwybodol o'r angen am weithio'n agosach rhwng ein hysgolion. Bydd ein cynnig ar gyfer ysgol 3-16 newydd i gymryd lle Ysgolion Cynradd Sant Aloysius, Sant Illtyd a'r Santes Fair ac Ysgol Uwchradd yr Esgob Hedley yn caniatáu trosglwyddo di-dor o'r blynyddoedd cynnar hyd at TGAU. Bydd yn ein rhoi mewn sefyllfa fanteisiol i gyflwyno'r cwricwlwm newydd a rhoi manteision taith addysgol ddi-dor i'n plant. Bydd yn ein galluogi i barhau i adeiladu ar yr addysg dda iawn a gynigir ar hyn o bryd gan yr ysgolion hynny mewn campws

cyfoes. Bydd yn darparu manteision sylweddol i'r ysgolion Catholig y tu allan i'r sir sy'n bwydo i Ysgol Uwchradd yr Esgob Hedley ar hyn o bryd trwy sefydlu trefniadau gweithio a chynllunio agosach gyda'r ysgol 3-16 newydd.

Rwy'n gwbl gefnogol i'r cynnig hwn a fydd yn datblygu:

- campws dysgu lle bydd plant yn datblygu eu ffydd, eu sgiliau a'u gwybodaeth fel dinasyddion hyderus yr 21ain ganrif sy'n falch o'u cymuned a'u treftadaeth;
- gwelliant parhaus wedi'i seilio ar arferion cyfredol da;
- campws gyda chyfleusterau gwych ar gyfer pob ystod oedran;
- canolfan ragoriaeth mewn addysgu a dysgu Catholig sy'n gweithio mewn partneriaethau agos â'i holl ysgolion eglwysi bwydo;
- canolfan addoliad a chymdeithasol ar gyfer plwyfi ysgolion a'u cymunedau.

Bydd y broses ymgynghori hon yn rhoi cyfle i bawb sy'n gysylltiedig â'n cymuned o ysgolion Catholig i ofyn cwestiynau am y cynnig cyffrous hwn. Mae'n bwysig bod yr holl weledigaeth o'r hyn y gellir ei gyflawni ar gyfer ein cymuned yn cael ei rannu a'i ddeall gan bawb.

Rwy'n hyderus y bydd yr ysgol Gatholig 3-16 arfaethedig yn amgylchedd cryf a chefnogol. Rwy'n gwybod y bydd yr ysgol yn adeiladu ar yr ethos, llwyddiannau a chyflawniadau sydd eisoes wedi'u cydnabod yn y pedair ysgol unigol a fydd yn eu disodli. Bydd yn parhau i adeiladu ar safonau uchel yr ysgolion bwydo cynradd y tu allan i'r sir trwy weithio mewn partneriaeth agosach â hwy.

Nid yw eich plant yn haeddu dim llai.

Y Gwir Barchedig George Stack

Archesgob Caerdydd

CYFLWYNIAD

Mae'r ymgynghoriad hwn yn gyfle i chi ddysgu am y cynnig ad-drefnu ysgolion sy'n cael ei gyflwyno ar gyfer YGG Sant Aloysius, Ffederasiwn YGG Sant Illtyd ac YGG Santes Fair a hefyd Ysgol Uwchradd yr Esgob Hedley ac i ddweud wrthyich sut i adael i ni wybod eich barn chi. Dyma eich cyfle chi i holi cwestiynau a rhoi sylwadau a fydd yn cael eu hystyried pan fydd y Cyngor yn penderfynu sut i symud ymlaen.

Mae'r ddogfen hon yn egluro'r cynnig ar y cyd rhwng Archesgobaeth Caerdydd a Chyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful (y cynigwyr) i ddiddymu YGG Sant Aloysius, ffederasiwn YGG Sant Illtyd ac YGG Santes Fair a hefyd Ysgol Uwchradd yr Esgob Hedley trwy:

- ddiddymu YGG Sant Aloysius, ffederasiwn YGG Sant Illtyd ac YGG Santes Fair a hefyd Ysgol Uwchradd yr Esgob Hedley
- creu darpariaeth un ysgol ffydd 3-16

Mae'r broses ymgynghori yn dilyn canllawiau Llywodraeth Cymru a amlinellir yng Nghod Trefniadaeth Ysgolion 2013 ac felly, gofynnir am amrediad o unigolion a grwpiau am eu barn am y cynigion hyn.

Cyn i unrhyw benderfyniadau gael eu gwneud, mae'n rhaid i'r cynigwyr sicrhau eu bod yn cynnig nifer o gyfleoedd i unigolion a grwpiau â diddordeb wneud eu safbwyntiau a'u barn yn hysbys ar y cynnig.

Mae'r cynigwyr yn ymgynghori â'r grwpiau canlynol:

Ysgol Gynradd Gatholig Sant Aloysius

- Staff (sy'n addysgu ac nad sy'n addysgu)
- Llywodraethwyr
- Rhieni / Gofalwyr disgyblion
- Disgyblion

Ysgol Gynradd Gatholig Sant Illtyd (*)

- Staff (sy'n addysgu ac nad sy'n addysgu)
- Corff Llywodraethol Ffederal (gyda Santes Fair)
- Rhieni / Gofalwyr disgyblion
- Disgyblion

Ysgol Gynradd Gatholig Santes Fair (*)

- Staff (sy'n addysgu ac nad sy'n addysgu)
- Corff Llywodraethol Ffederal (gyda Sant Illtyd)
- Rhieni / Gofalwyr disgyblion
- Disgyblion

•

*** Ar hyn o bryd mae'r ddwy ysgol Sant Illtyd a Santes Fair yn ffederasiwn gydag un corff llywodraethol, un pennaeth**

Ysgol Uwchradd Esgob Hedley

- Staff (sy'n addysgu ac nad sy'n addysgu)
- Llywodraethwyr
- Rhieni / Gofalwyr disgyblion
- Disgyblion

- **Grwpiau Eraill**

- Partneriaeth Cymunedau yn Gyntaf
- Aelodau'r Cynulliad (ACau)
- Aelodau Seneddol (ASau)
- Aelodau Cynulliad Rhanbarthol
- Cynghorwyr Lleol
- Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC)
- Comisiynydd y Gymraeg
- Rhieni dros Addysg Gymraeg (RHAG)
- Ysgolion Cynradd ac Uwchradd Cyfagos yng Nghyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful
- Undebau Llafur
- Gwasanaeth Addysg ar y Cyd Consortiwm Canolog y De
- Cyfarwyddwyr Addysg - yr holl awdurdodau cyfagos
- Estyn
- Sefydliadau Addysg Bellach ac Uwch
- Comisiynydd Heddlu a Throseddau Lleol
- Gweinidogion Llywodraeth Cymru
- Adran Drafnidiaeth y Cyngor Diocesan
- Cyfarwyddwyr Addysg

ESBONIAD O'R TERMAU A DDEFNYDDIR YN Y DDOGFEN HON

Rhif Derbyniadau - rhaid i bob ysgol a gynhelir dderbyn disgyblion hyd at eu rhif derbyn cyhoeddedig o leiaf. Y nifer derbyn yw nifer y lleoedd disgyblion sydd ar gael ym mhob grŵp blwyddyn.

Cyfuniad - y broses o gyfuno neu uno nifer o ysgolion mewn un ysgol.

Cymeriad Ysgol - proffil cyffredinol yr ysgol.

Oedran Ysgol Orfodol - dechrau'r tymor yn dilyn pen-blwydd plentyn yn bump oed.

'CCD' - Gwasanaeth Addysg ar y Cyd Consortiwm Canolog y De - y Gwasanaeth Gwella Ysgolion rhanbarthol ar gyfer pum awdurdod lleol Pen-y-bont ar Ogwr, Caerdydd, Merthyr Tudful, Rhondda Cynon Taf a Bro Morgannwg.

Y Cyngor – Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful.

DGA/DDA - Deddf Gwahaniaethu ar Sail Anabledd. Ni ddylai ysgolion drin disgyblion anabl yn llai ffafriol nag eraill. Rhaid iddynt wneud "addasiadau rhesymol" i sicrhau nad yw disgyblion anabl o dan anfantais sylweddol, a rhaid iddyn nhw baratoi cynlluniau hygyrchedd yr ysgol i ddangos sut y byddant yn cynyddu mynediad at addysg i ddisgyblion anabl dros amser.

Diddymu - lle mae'r awdurdod lleol yn argymhell eu bod yn peidio â chynnal yr ysgol.

'AEC' – Asesiad Effaith Cydraddoldeb yw'r broses a gynlluniwyd i sicrhau nad yw polisi, prosiect neu gynllun yn gwahaniaethu yn erbyn unrhyw bobl dan anfantais neu sy'n fregus.

'AEC/EIA' - Asesiad Effaith Cydraddoldeb [AEC] yw proses a ddyluniwyd i sicrhau nad yw polisi, prosiect neu gynllun yn gwahaniaethu yn erbyn unrhyw bobl sydd dan anfantais nac yn agored i niwed.

'Ffederasiwn' – trefniant ffurfiol yw hwn lle mae dwy neu ragor o ysgolion yn cael eu llywodraethu gan un corff llywodraethol gydag un Pennaeth gweithredol ac un strwythur arweinyddiaeth.

'PYADd' – Prydau Ysgol Am Ddim.

'ALI' – Awdurdod Lleol, sy'n golygi Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful.

'CCD' – Cynorthwydd Cymorth Dysgu.

'Nifer ar y gofrestr' - nifer y disgyblion sy'n mynychu ysgol.

‘CYBLD’ – Cyfrifiad Ysgolion Blynnyddol Lefel Disgyblion. Ym mis Ionawr bob blwyddyn, casglir gwybodaeth wirio gan ysgolion i'w gyflwyno i Lywodraeth Cymru. Mae hyn yn cynnwys nifer y disgyblion sydd wedi'u cofrestru ym mhob ysgol, eu grwpiau oedran, cyfeiriadau cartref, ethnigrwydd a data ar yr iaith Gymraeg, cymhwyster prydau ysgol am ddim, anghenion addysgol arbennig ac iaith gyntaf.

‘AAA’ – Anghenion Addysgol Arbennig.

Gweithredu Ysgol (GY) - pan fydd athro dosbarth neu bwnc yn nodi bod gan ddisgybl AAA, maen nhw'n darparu ymyriadau sy'n ychwanegol at y rhai a ddarperir fel rhan o gwricwlwm arferol yr ysgol neu'n wahanol iddo.

Gweithredu Ysgol Ychwanegol (GY+) – pan roddir cyngor neu gefnogaeth gan arbenigwyr y tu allan i athro dosbarth neu athro pwnc a'r Cydlynnydd AAA, fel y gellir rhoi ymyriadau amgen ychwanegol neu wahanol i'r rhai a ddarperir ar gyfer y disgybl trwy'r Ysgol.

‘SAD’ – Sylfaen Adnoddau Dysgu ar gyfer plant ag AAA.

Datganiadol – mae gan blentyn Ddatganiad o Angen Addysgol os oes ganddo anawsterau dysgu y mae angen gwneud darpariaeth addysgol arbennig iddo ef neu hi. Mae anhawster dysgu yn golygu bod gan y plentyn anhawster sylweddol mewn dysgu na'r rhan fwyaf o blant o'r un oedran neu fod gan y plentyn anabledd sydd angen cyfleusterau addysgol gwahanol o'r rheiny y mae'r ysgol yn eu darparu ar gyfer plant yn gyffredinol.

Hysbysiad Statudol – Hysbysiad Statudol yw cyhoeddi cynnig terfynol yn ffurfiol, os caiff ei gymeradwyo gan Gabinet y Cyngor, a dim ond unwaith y byddant wedi derbyn yr holl ymatebion o'r broses ymgynghori. Mae hwn yn ofyniad cyfreithiol fel yr amlinellir yng Nghod Trefniadaeth Ysgolion 2013.

Darpariaeth ysgol amser llawn – mae polisi'r Cyngor yn caniatáu i bob plentyn sydd wedi cyrraedd eu pedwerydd pen-blwydd ar neu cyn 31 Awst i fynychu'r ysgol amser llawn ym mis Medi. Nid yw hyn yn ofyniad cyfreithiol. Mae rhai rhieni / gofalwyr yn dewis anfon eu plentyn i'r ysgol yn yr **Oes Ysgol Orfodol**. Hwn oedd sefyllfa hirdymor yr awdurdod lleol y dylai pob plentyn gael mynediad i addysg feithrin rhan amser am ddim o'r tymor yn dilyn trydydd pen-blwydd y plentyn. Yn ymarferol, mae plant yn dechrau mynychu ysgolion meithrin neu ddosbarthiadau meithrin yn dair neu bedair blynedd, yn dibynnu ar gyfyngiadau rhif dosbarth a galw lleol.

CYNNWYS PLANT YN YR YMGYNGHORIAD

Mae'r cynigwyr yn credu'n gryf y dylai disgyblion yr holl ysgolion dan sylw gael y cyfle i fynegi eu barn am y cynnig hwn.

Cynhelir gweithdy ymgynghori gyda Chyngor Ysgol yr holl ysgolion sy'n rhan o'r cynnig i gasglu barn y plant am y cynnig. Bydd y wybodaeth a gesglir yn y sesiynau hyn yn cael ei gynnwys yn yr adroddiad ymgynghori terfynol. Bydd yr adroddiad llawn yn cael ei gyflwyno i Gabinet y Cyngor a'r swyddogion esgobaethol i'w hystyried yn dilyn y cyfnod ymgynghori.

CYNNWYS RHINI, LLYWODRAETHWYR A STAFF - sut y gallwch chi ddarganfod mwy a rhoi eich barn

Mae'r cynigwyr yn bwriadu cynnal sesiynau galw heibio i bob rhanddeilydd yr ymgynghorir â hwy fel rhan o'r broses.

Gwahoddir rhieni a gofalwyr disgyblion yn yr ysgolion meithrin a chynradd i fynychu sesiynau galw heibio'r rhieni lle gallwch ofyn unrhyw gwestiynau am y cynnig. Byddwn bob amser yn gofyn ichi lenwi ffurflen ymateb i'r ymgynghoriad, gan mai dim ond yn ysgrifenedig y gallwn dderbyn sylwadau.

Gellir dod o hyd i'r ddogfen hon a gwybodaeth ategol bellach ar wefan Merthyr Tudful:
<https://www.merthyr.gov.uk/council/have-your-say/>

Gellir dod o hyd i'r dolenni i'r ddogfen hon ar y cyfryngau cymdeithasol trwy gyfrif Twitter Cyngor Merthyr Tudful ac ar dudalen Facebook Cyngor Merthyr Tudful.

MAE EICH BARN CHI YN BWYSIG

Bydd y cyfnod ymgynghori yn rhedeg o **Dydd Llun 29 Ebrill 2019 tan ddydd Sul 30 Mehefin 2019**. Gallwch ymateb i'n cynigion ar unrhyw adeg yn ystod y cyfnod hwn.

Mae eich barn yn bwysig i ni, ac mae yna nifer o ffyrdd y gallwch chi roi gwybod i ni.

Fe allwch:

- Gwblhau'r ffurflen ymateb ar-lein yn: <https://www.smartsurvey.co.uk/s/single-3-16-catholic-school/>
- Mynychu'r sesiwn galw heibio a siarad â ni yn bersonol. Mae hon yn ffordd dda o allu cael atebion i unrhyw gwestiynau sydd gennych am y cynigion. Byddwn yn dal i ofyn ichi lenwi ffurflen ymateb i'r ymgynghoriad, gan mai dim ond yn ysgrifenedig y gallwn dderbyn sylwadau.
- Cwblhewch a dychwelwch y ffurflen ymateb i'r ymgynghoriad i'r cyfeiriad a roddir isod:
 - Prif Swyddog Addysg, Adran Ddysgu, Uned 5, Pentrebach, Merthyr Tudful, CF48 4TQ

Bydd yr holl ymatebion a roddir i ni yn ysgrifenedig, gan ddefnyddio'r ffurflen ymateb i'r ymgynghoriad, yn cael eu hystyried gan Gabinet y Cyngor cyn iddo benderfynu p'un ai i gyhoeddi Hysbysiad Statudol ynghylch y cynigion ai peidio.

Ni fydd yr ymatebion a dderbynnir gan yr ymgynghoreion sy'n gwrthwynebu'r cynigion hyn, er eu hystyried fel rhan o'r adroddiad ymgynghori, yn cael eu trin fel gwrthwynebiadau statudol. Byddai gwrthwynebiad statudol yn rhan o'r cyfnod rhybudd statudol, os caiff ei gymeradwyo yn y cam nesaf, gan Gabinet y Cyngor.

Os ydych chi'n dymuno gwrthwynebu'r hysbysiad yng nghyfnod nesaf y broses, pe bai hynny'n mynd rhagddo, bydd angen i chi wneud hynny yn ysgrifenedig yn ystod y cyfnod

gwrthwynebu statudol. Amlinellir y dyddiadau allweddol hyn yn Amserlen y Broses Statudol ar dudalen 21.

Y dyddiad cau ar gyfer ymatebion i'r ymgynghoriad hwn yw **ddydd Sul 30 Mehefin 2019**. Yn anffodus, ni fydd y Cyngor yn ystyried unrhyw ymatebion a dderbynnir ar ôl y dyddiad hwn.

CEFNDIR

Ers 2015, mae swyddogion o Gyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful, ar y cyd â swyddogion o Archesgobaeth Caerdydd, wedi bod yn cynnal cyfarfodydd ymgynghori anffurfiol ar ddyfodol addysg Gatholig ym Merthyr Tudful. Daeth nifer o faterion i'r amlwg yn ystod y broses hon y mae angen mynd i'r afael â hwy i sicrhau cynaliadwyedd hirdymor ar gyfer addysg Gatholig yn y fwrdeistref. Roedd y rhain yn cynnwys yr angen i wella'r amgylchedd dysgu a sicrhau bod arweinyddiaeth ragorol ar draws y sector.

Mae'r Cyngor yn derbyn bod angen moderneiddio'r ddarpariaeth addysg ar draws y fwrdeistref. Ni chaiff gwelliant addysg ei gynnal heb newidiadau yn y modd y darperir y ddarpariaeth addysgol.

Mae gwella addysg i bawb yn flaenoriaeth i'r Cyngor; adlewyrchir hyn yng ngweledigaeth a chynllun corfforaethol y Cyngor.

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i wella'r cynnig ffydd yn y fwrdeistref a gweithio ochr yn ochr ag Archesgobaeth Gatholig Caerdydd i sicrhau cynaliadwyedd y cynnig ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol nid yn unig ym Merthyr Tudful ond hefyd yn y plwyfi cyfagos.

Ar 25 Gorffennaf 2018, cymeradwyodd y Cyngor ddechrau ymarfer ymgynghori cyhoeddus ynglŷn â chynnig ad-drefnu'r ysgol i gau ddiddymu YGG Sant Aloysius, ffederasiwn YGG Sant Illtyd ac YGG Santes Fair a hefyd Ysgol Uwchradd yr Esgob Hedley creu darpariaeth un ysgol ffydd 3-16 o 1 Medi 2019 ymlaen. Cynhaliwyd yr ymgynghoriad rhwng dydd Llun 3ydd Medi a dydd Llun 14 Hydref 2018.

Cyflwynwyd canlyniad yr ymgynghoriad mewn adroddiad i'r Cabinet ar 21 Tachwedd 2018, a roddodd fanylion am ohebiaeth a dderbyniwyd yn ystod yr ymarfer ymgynghori a nodiadau amrywiol gyfarfodydd. Yn dilyn trafodaeth, ac o ganlyniad i'r ymatebion a dderbyniwyd, yn benodol mewn perthynas â safle'r ysgol newydd, cytunwyd y byddai ymarfer ymgynghori newydd yn cael ei wneud sy'n nodi'r safleoedd arfaethedig ar gyfer yr ysgol newydd. Cynhelir yr ymgynghoriad newydd yn unol â rhifyn Cod newydd Trefniadaeth Ysgolion (2il Argraffiad) Tachwedd 2018

Y CYNNIG

Mae'r Cyngor yn bwriadu diddymu YGG Sant Aloysius, ysgolion cynradd Ffederasiwn Sant Illtyd ac Ysgol Gynradd y Santes Fair a hefyd ysgol Uwchradd yr Esgob Hedley o 1 Medi 2020 ac y byddai Archesgobaeth Gatholig Caerdydd yn creu 'ysgol gyfan' rhwng 3 a 16 oed ar draws safleoedd presennol yr ysgolion.

Os cytunir ar y cynnig presennol a'i weithredu byddai'r ysgolion presennol yn cau ar Awst 31ain 2020. Byddai strwythur llywodraethu'r ysgol gyfan newydd yn dechrau ar 1 Medi 2020.

Fel rhan o'r cynnig cyffredinol mae Llywodraeth Cymru, y Cyngor a'r Awdurdod Esgobaethol wedi ymrwymo i fuddsoddi tua £ 27 miliwn i ailosod adeiladau'r ysgolion presennol. Byddai hyn yn golygu, pe bai'r cynnig hwn yn cael ei weithredu, bydd ysgol 3-16 a adeiladwyd yn bwrpasol yn cael ei greu a'i leoli mewn cyfleusterau newydd a bwrpaswyd ar gyfer dulliau dysgu modern.

Yn dilyn ymgynghoriad â'r adrannau Peirianeg, Cynllunio, Priffyrdd a Diogelwch ar y Ffyrdd, mae'r ddau safle a ystyrir yn adeilad newydd ar 'The Greenie' neu ailadeiladu ar un o safleoedd Ysgol Uwchradd yr Esgob Hedley. Amcangyfrifir y bydd yr adeilad ysgol newydd yn barod 2023/2024.

Ar hyn o bryd mae'r Cyngor yn cyflawni ei weledigaeth i drawsnewid adeiladau ysgolion trwy ei raglen gyfalaf mewn partneriaeth â Rhaglen Ysgolion ac Addysg yr 21ain Ganrif Llywodraeth Cymru. Mae'r rhaglen hon wedi cefnogi adnewyddu Afon Taf ac mae'n cefnogi adeilad newydd Ysgol Y Graig. Mae'r cynnig presennol hwn yn rhan o ffrwd cyllid Band B ac mae'r cyngor mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru wedi sicrhau bron i £ 54 miliwn ar gyfer buddsoddi rhwng 2018/19 a 2025/26.

Bydd yr Ysgol Gatholig newydd ar gyfer pobl ifanc rhwng 3 a 16 oed a byddai'n cael ei ddosrannu fel Cyfrwng Saesneg, Gwirfoddol a Gynorthwyr. Mae ysgolion categori 'Cymorth Gwirfoddol' yn ysgolion eglwysig sy'n rheoli eu prosesau derbyn eu hunain. Mae'r corff llywodraethol yn cyflogi'r staff ac mae'n gosod y meini prawf derbyn. Mae adeiladau ysgol a thir yn aml yn eiddo i elusen, yr Eglwys fel arfer.

Yn amodol ar ddewis rhieni, byddai'r holl bobl ifanc sy'n mynychu'r ysgolion a enwir yn y cynnig yn trosglwyddo i'r Ysgol Gatholig 3-16 newydd.

Bydd adran gynradd yr ysgol ar gyfer 525, felly cofnod o 2.5 dosbarth gyda nifer derbyn o 75. Bydd adran uwchradd yr ysgol ar gyfer 600 felly mynediad 4 dosbarth gyda rhif derbyn o 120.

Mae'n bwysig nodi y bydd unrhyw benderfyniad i fynd ymlaen â'r cynnig yn benderfyniad ar y cyd rhwng Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful ac Archesgobaeth Caerdydd.

Caniateir i Gyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful gyhoeddi cynigion i roi'r gorau i ysgol wirfoddol neu ysgol sefydledig a gynorthwyr; fel y mae'r Llywodraethwyr. Fel y cyfryw, gall y Cyngor gyhoeddi yn ffurfiol y broses o gau'r pedwar ysgol bresennol yn dilyn y weithdrefn statudol gywir.

Bydd y cynnig i sefydlu ysgol wirfoddol a gynorthwyr yn cael ei chyhoeddi gan Archesgobaeth Gatholig Caerdydd mewn partneriaeth â Chyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful. Er y gallai Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful geisio sefydlu ysgol wirfoddol a

gynorthwyir yn wirfoddol, ystyrir ei fod yn briodol bod darpariaeth o'r fath wedi'i chynllunio mewn partneriaeth â'r awdurdod Esgobaethol a fydd yn gyfrifol am weithrediad yr ysgol. Byddai rôl y Cyngor wrth sefydlu'r ysgol wirfoddol a gynorthwyir yn gynghorol / cefnogol. Felly bydd y cynnig yn ymwneud â ffurfio'r ysgol 3-16 newydd yn cael ei chyhoeddi gan yr Archesgobaeth mewn partneriaeth â Chyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful.

DALGYLCH

Mae dalgylch yr ysgol newydd arfaethedig yn cwmpasu holl Fwrdeistref Sirol Merthyr Tudful. Yn ogystal, mae'r ddarpariaeth uwchradd o fewn yr ysgol yn cwmpasu Plwyfi Aberdâr, Hirwaun, Glyn-nedd, Rhymni, Tredegar, Glynebwy a Brynmawr.

YSGOLION SY'N GWASANAETHU'R ARDAL AR HYN O BRYD

Darpariaeth Feithrin

- Darperir addysg feithrin gan yr ysgolion cynradd ar draws y Fwrdeistref Sirol, gan gynnwys y 3 ysgol gynradd yn y cynnig hwn
-

Darpariaeth Gynradd

- Darperir addysg gynradd cyfrwng Saesneg ar draws y Fwrdeistref Sirol, gan gynnwys y 3 ysgol gynradd sydd wedi'u cynnwys yn y cynnig hwn
- Darperir addysg gynradd cyfrwng Cymraeg gan Ysgol Santes Tudful ac Ysgol Rhyd y Grug

Darpariaeth Uwchradd

- Mae yna 3 ysgol uwchradd cyfrwng Saesneg yn y Fwrdeistref Sirol yn ogystal â'r ysgol uwchradd a gynhwysir yn y cynnig hwn
- Mae addysg uwchradd cyfrwng Cymraeg ar gael yn Ysgol Gymraeg Rhyd y Waun

GWYBODAETH AM YR YSGOLION

Y galw presennol am leoedd

GWYBODAETH YSGOL GYFFREDINOL						
Ysgol	Math o ysgol	Categori iaith	Rhif derbyn	Capasiti'r ysgol	Nifer ar y gofrestr 2017/18	Ystod oedran
YGG Sant Aloysius	Cymorth Gwirfoddol	Cyfrwng Saesneg	23 (2017/18)	165 (2017/18)	174	3-11
YGG Sant Illtyd	Cymorth Gwirfoddol Mewn Ffederasiwn gyda YGG Santes Fair	Cyfrwng Saesneg	22 (2017/18)	155 (2017/18)	166	3-11
YGG Santes	Cymorth	Cyfrwng	28	198	232	3-11

Fair	Gwirfoddol Mewn Ffederasiwn gyda YGG Sant Illtyd	Saesneg	(2017/18)	(2017/18)		
YU Esgob Hedley	Cymorth Gwirfoddol	Cyfrwng Saesneg	153 (2017/18)	767 (2017/18)	496	11-16

LEFEL BRESENNOL O LEOEDD DROS BEN				
Ysgol	Capasiti'r ysgol	Nifer ar y gofrestr (Heb gynnwys meithrinfa)	Lleoedd dros ben	% o leoedd dros ben
YGG Sant Aloysius	165	150	15	9.0%
YGG Sant Illtyd	155	153	2	1.3%
YGG Santes Fair	198	201	3	1.5%
YU Esgob Hedley	767	519	248	32.3%

Y galw am leoedd yn y dyfodol

Mae'r tabl canlynol yn rhoi gwybodaeth am nifer y plant sy'n mynychu'r ysgolion a'r nifer y disgwylir i'w mynychu yn y dyfodol.

Y GALW AM LEOEDD YN Y DYFODOL										
Ysgol	Capasiti Cyfredol yr Ysgol	Ionawr 2015	Ionawr 2016	Ionawr 2017	Ionawr 2018	Ionawr 2019	Rhagamcaniad 2019/2020	Rhagamcaniad 2020/2021	Rhagamcaniad 2021/2022	Rhagamcaniad 2022/2023
YGG Sant Aloysius	165	172 148 Heb Feithrin	171 157 Heb Feithrin	172 148 Heb Feithrin	174 152 Heb Feithrin	181 153 Heb Feithrin	176 154 Heb Feithrin	174 149 Heb Feithrin	180 153 Heb Feithrin	171 148 Heb Feithrin
YGG Sant Illtyd	155	171 140 Heb Feithrin	179 147 Heb Feithrin	182 151 Heb Feithrin	166 146 Heb Feithrin	174 153 Heb Feithrin	165 142 Heb Feithrin	163 141 Heb Feithrin	169 145 Heb Feithrin	167 144 Heb Feithrin
YGG Santes Fair	198	206 172 Heb Feithrin	214 182 Heb Feithrin	211 177 Heb Feithrin	232 192 Heb Feithrin	226 201 Heb Feithrin	217 192 Heb Feithrin	222 194 Heb Feithrin	222 194 Heb Feithrin	219 191 Heb Feithrin
YU Esgob Hedley	767	499	482	474	498	519	533	538	535	527

Rhagamcaniadau ysgolion

Mae rhagamcaniadau disgyblion yn rhagweld y bydd y nifer ar y gofrestr yn yr ysgolion cynradd yn cynyddu i 483 (ac eithrio meithrinfa) erbyn Ionawr 2023 yn nodi potensial dros ben o 8%. O fewn y sector ysgolion uwchradd, rhagwelir y bydd niferoedd y disgyblion yn cynyddu i 527 erbyn Ionawr 2023, gan nodi bod y gallu dros ben o 12.1% yn rhagweld.

PERFFORMIAD CYFREDOL

Mae'r Cyngor yn cydweithio'n agos â chyrff llywodraethu pob ysgol i sicrhau bod safonau yn yr ysgolion yn uchel, bod yr addysgu a'r dysgu o ansawdd uchel a bod arweinyddiaeth a llywodraethu yn gryf. Mae'r Cyngor yn gweithio gyda dau sefydliad er mwyn monitro perfformiad ysgolion ac i gefnogi gwella ysgolion:

- Consortiwm Canolog y De (CCD), Gwasanaeth Addysg ar y Cyd
- Estyn

Yn achos addysg Gatholig mae'n gweithio gydag Archesgobaeth Caerdydd i fonitro arolygiadau Adran 50 o ethos Catholig ysgolion.

Sefydlwyd Consortiwm Canolog y De (CCD) ym mis Medi 2012. Mae'r Consortiwm yn cefnogi ac yn herio pob ysgol ym Merthyr Tudful ar ran y Cyngor.

Estyn

Estyn yw swyddfa Prif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru. Mae'n gorff y Goron, a sefydlwyd o dan Ddeddf Addysg 1992. Mae Estyn yn annibynnol ar Lywodraeth Cymru ond yn derbyn ei gyllid gan Lywodraeth Cymru o dan adran 104 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998. Mae Estyn yn arolygu ansawdd a safonau mewn darparwyr addysg a hyfforddiant yng Nghymru.

Arolygir ysgolion gan Estyn fel rhan o raglen genedlaethol arolygu ysgolion. Pwrpas arolygiad yw nodi nodweddion da a diffygion mewn ysgolion er mwyn iddynt wella ansawdd yr addysg a gynigir a chodi'r safonau a gyflawnir gan eu disgyblion (Estyn).

Ym mis Medi 2017, daeth trefniadau newydd ar gyfer arolygu pob ysgol, colegau arbenigol annibynnol, unedau cyfeirio disgyblion a darparwyr dysgu yn y gwaith i rym a dechreuodd y cylch newydd o arolygiadau yn nhymor yr hydref 2018. Bernir bod ysgolion o dan bum maes arolygu:

1. Safonau
2. Lles ac agweddau tuag at ddysgu
3. Profiadau addysgu a dysgu
4. Gofal, cefnogaeth ac arweiniad
5. Arweinyddiaeth a rheolaeth

Mewn gwerthusiadau, bydd arolygwyr yn defnyddio graddfa pedwar pwynt:

Dyfarniad	Yr hyn y mae'r dyfarniad yn ei olygu
Rhagorol	Perfformiad ac ymarfer cryf iawn, parhaus
Da	Nodweddion cryf, er y gallai fod angen gwella gwelliannau bach
Digonol ac angen gwella	Mae cryfderau yn gorbwyso gwendidau, ond mae angen gwella gweddau pwysig
Anfoddhaol ac mae angen gwella ar frys	Mae gwendidau pwysig yn gorbwyso cryfderau

YGG SANT ILLTYD

Arolygiad Estyn – Hydref 2018

Crynodeb o'r Arolygiad

Ardal arolygu	Dyfarniad
Safonau	Digonol ac angen gwella
Lles ac agweddau tuag at ddysgu	Da
Profiadau addysgu a dysgu	Digonol ac angen gwella
Gofal, cefnogaeth ac arweiniad	Da
Arweinyddiaeth a rheolaeth	Da

Mae arweinwyr yn rhoi pwyslais cryf ar sicrhau lles disgyblion ac yn darparu lefel uchel o ofal, cefnogaeth ac arweiniad i'r holl ddisgyblion. Bu'r Pennaeth Gweithredol yn llwyddiannus wrth ddatblygu ethos cydweithredol ymhlith staff yn yr ysgol ac ar draws y ffederasiwn. Mae arweinwyr wedi datblygu a rhannu eu gweledigaeth glir yn effeithiol iawn ac, o ganlyniad, mae pawb sy'n ymwneud â'r ffederasiwn wedi ymrwymo i wneud gwelliannau a nodwyd yn y ddwy ysgol.

Gwna'r rhan fwyaf o ddisgyblion gynnydd da wrth ddatblygu eu medrau llythrennedd, ond maen nhw'n gwneud cynnydd arafach wrth ddatblygu eu medrau rhifedd, gwybodaeth a chyfathrebu (TGCh) a sgiliau Cymraeg. Mae bron pob disgybl yn hapus, yn mwynhau dod i'r ysgol ac elwa ar berthynas waith gadarnhaol gyda staff. Mae gan ddisgyblion gyfleoedd da i awgrymu gwelliannau i fywyd yr ysgol ac mae athrawon ac arweinwyr ysgolion yn gwerthfawrogi ac yn gweithredu ar eu barn.

Mae adroddiadau ymweliadau arolygu a monitro ar gyfer Ysgol Gynradd Sant Illtyd i'w gweld yn <https://www.estyn.gov.wales/provider/6753300>

Archwiliad Adran 50 yr Archesgobaeth Hydref 2018

Crynodeb o'r Arolygiad

Pa mor effeithiol yw'r ysgol wrth ddarparu addysg Gatholig?	Digonol
Mae addysg gatholig yn St Illtyd yn ddigonol oherwydd: • Mae gan yr ysgolion yn y ffederasiwn ethos catholig gref • Mae ansawdd yr arweinyddiaeth ar draws y ffederasiwn yn dda • Mae Ysgol Sant Illtyd yn ysgol groesawgar a chynhwysol • Mae perthnasoedd positif yn bodoli yng nghymuned yr ysgol • Mae'r ymdeimlad o gydlyniant cymunedol yn yr ysgol yn gryf • Mae partneriaeth gyda rhieni / gofalwyr a chymuned y plwyf yn dda	
Beth yw rhagolygon gwella'r ysgol?	Da
Mae rhagolygon gwella'r ysgol yn dda oherwydd:	

- Mae arweinwyr ysgolion yn ymrwymedig i sicrhau'r ddarpariaeth Addysg Grefyddol orau bosibl ar gyfer pob disgybl yn y ffederasiwn.
- Mae arweinwyr yn dderbyniol i adborth ac yn dangos awydd i wella eu haddysgu a dysgu disgyblion mewn Addysg Grefyddol.
- Y cyfleoedd gwell a ddarperir trwy fod yn rhan o ffederasiwn dwy ysgol i hyrwyddo cydweithio, adnoddau a rennir a strategaethau / cynllunio cyffredin.

YGG Y SANTES FAIR

Arolygiad Estyn – Hydref 2018

Crynodeb o'r Arolygiad

Ardal arolygu	Dyfarniad
Safonau	Da
Lles ac agweddau tuag at ddysgu	Da
Profiadau addysgu a dysgu	Da
Gofal, cefnogaeth ac arweiniad	Da
Arweinyddiaeth a rheolaeth	Da

Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn gwneud cynnydd da wrth iddynt symud drwy'r ysgol. Mae llawer o ddisgyblion, yn enwedig y rhai â Saesneg fel iaith ychwanegol, yn cyflawni safonau uchel mewn llythrennedd a rhifedd. Mae bron pob un o'r disgyblion yn ymddwyn yn dda yn dangos gofal ac yn ystyried eraill ac mae ganddynt agweddau positif tuag at ddysgu. Mae'r rhan fwyaf o'r addysgu'n llwyddiannus wrth helpu disgyblion i wella eu gwaith. Mae'r rhan fwyaf o athrawon yn darparu ystod eang o brofiadau dysgu ysgogol sy'n ennyn diddordeb disgyblion yn llwyddiannus. Mewn ychydig o ddosbarthiadau, mae peth addysgu arbennig o effeithiol.

Mae arweinwyr yn rhoi pwyslais cryf ar sicrhau lles disgyblion ac yn darparu lefel uchel o ofal, cefnogaeth ac arweiniad i'r holl ddisgyblion. Bu'r Pennaeth Gweithredol yn llwyddiannus wrth datblygu ethos cydweithredol ymhlith staff yn yr ysgol ac ar draws y ffederasiwn. Mae arweinwyr wedi datblygu a rhannu eu gweledigaeth glir yn effeithiol iawn ac, o ganlyniad, mae pawb sy'n ymwneud â'r ffederasiwn wedi ymrwymo i wneud gwelliannau a nodwyd yn y ddwy ysgol.

Mae adroddiadau ymweliadau arolygu a monitro ar gyfer Ysgol Gynradd y Santes Fair i'w gweld yn <https://www.estyn.gov.wales/provider/67533006>

Archwiliad Adran 50 yr Archesgobaeth Hydref 2018

Crynodeb o'r Arolygiad

Pa mor effeithiol yw'r ysgol wrth ddarparu addysg Gatholig?	Da
Mae addysg gatholig yn St Marys yn dda oherwydd: • Mae gan yr ysgolion yn y ffederasiwn ethos catholig gref	

- Mae ansawdd yr arweinyddiaeth ar draws y ffederasiwn yn dda.
- Mae safonau mewn Addysg Grefyddol yn dda.
- Mae St Marys yn ysgol groesawgar a chynhwysol
- Mae perthnasoedd positif yn bodoli yng nghymuned yr ysgol;
- mae'r ymdeimlad o gydlyniant cymunedol yn yr ysgol yn gryf
- mae partneriaeth gyda rhieni / gofalwyr a chymuned y plwyf yn dda

Beth yw rhagolygon gwella'r ysgol?

Da

- Mae rhagolygon gwella'r ysgol yn dda oherwydd:
- Mae Arweinwyr Ysgolion yn ymrwymedig i sicrhau'r ddarpariaeth AG gorau posibl ar gyfer pob disgybl yn y ffederasiwn.
- Mae arweinwyr yn dderbyniol i adborth ac yn dangos awydd i wella eu haddysgu a dysgu disgyblion mewn Addysg Grefyddol.
- Y cyfleoedd gwell a ddarperir trwy fod yn rhan o ffederasiwn dwy ysgol i hyrwyddo cydweithio, adnoddau a rennir a strategaethau / cynllunio cyffredin.

YU ESGOB HEDLEY

Arolygiad Estyn Tachwedd 2018

Crynodeb o'r Arolygiad

Ardal arolygu	Dyfarniad
Safonau	Rhagorol
Lles ac agweddau tuag at ddysgu	Rhagorol
Profiadau addysgu a dysgu	Da
Gofal, cefnogaeth ac arweiniad	Rhagorol
Arweinyddiaeth a rheolaeth	Da

Mae Ysgol Uwchradd Gatholig Esgob Hedley yn llwyddo i gyflawni ei nodau o annog ac addysgu ei disgyblion mewn ethos Cristnogol hynod ofalgar a chynhwysol. Mae'r disgyblion yn falch o fod yn aelodau o'r ysgol; maent yn ymgysylltu'n gadarnhaol â'u dysgu ac yn ymddwyn yn eithriadol o dda. Maent yn gwneud cynnydd cryf wrth ddatblygu eu gwybodaeth, eu dealltwriaeth a'u medrau, ac mae'r safonau y maent yn cyrraedd yn gyffredinol yn llawer uwch na'r disgwyladau. Mae disgyblion hefyd yn datblygu medrau cymdeithasol cryf ac mae ganddynt ddealltwriaeth a pharch hynod aeddfed i bobl o gefndiroedd, ffydd a thraddodiadau eraill.

Mae arweinwyr a staff yn rhoi cyfeiriad a chefnogaeth gref ar gyfer cyflawni safonau uchel a'r lefel eithriadol o ofal, cefnogaeth ac arweiniad i ddisgyblion. Mae ansawdd cyffredinol yr addysgu yn gyson effeithiol, fel y mae'r profiad dysgu cyffredinol. Mae'r rhaglen werthfawr ac eang o weithgareddau dysgu proffesiynol yn hyrwyddo'r ysgol yn llwyddiannus fel cymuned ddysgu gref, ar gyfer disgyblion a staff.

Mae adroddiadau ymweliadau arolygu a monitro ar gyfer Ysgol Yu Esgob Hedley i'w gweld yn <https://www.estyn.gov.wales/provider/6754600>

Archwiliad Adran 50 yr Archesgobaeth Hydref 2018

Crynodeb o'r Arolygiad

Pa mor effeithiol yw'r ysgol wrth ddarparu addysg Gatholig?	Da
• Mae Addysg Gatholig yn Esgob Hedley yn dda gyda rhai nodweddion rhagorol oherwydd: mae'r ysgol yn gymuned groesawgar a chynhwysol sydd ag ethos Catholig ardderchog y mae croeso i bawb. • mae'r ddarpariaeth ar gyfer gweddi ac addoliad yn ardderchog. Mae myfyrwyr yn profi ystod eang o ddathliadau litwrgaidd a chyfleoedd i weddio, oll oll yn cyfrannu'n gryf at eu datblygiad ysbrydol a moesol. • mae myfyrwyr yn deall ac yn gwerthfawrogi natur unigryw yr ysgol, ei hethos a'r hyn maen nhw'n credu y maen nhw'n ei gael ohoni. • mae gofal bugeiliol effeithiol yn hyrwyddo lles myfyrwyr. • mae gan y pennaeth weledigaeth glir o genhadaeth yr ysgol a'i rannu â gweddill yr ysgol. Caiff ei chefnogi'n dda gan y dirprwy bennaeth a'r tîm arweinyddiaeth. • mae safonau mewn Addysg Grefyddol yn dda ac yn gwella. Mae'r myfyrwyr yn gwneud cynnydd da. Mae'r canlyniadau yn CA5 yn dda iawn. • mae ansawdd yr addysgu yn yr adran Addysg Grefyddol yn dda gyda rhai nodweddion rhagorol. • mae cefnogaeth dda iawn gan offeiriaid plwyf lleol.	
Beth yw rhagolygon gwella'r ysgol?	Da
• Mae'r gallu i wella yn dda oherwydd: • mynd i'r afael â meysydd a nodwyd yn flaenorol fel rhai sydd angen eu gwella. • darperir arweinyddiaeth a gweledigaeth dda iawn gan y Pennaeth a'r tîm arweinyddiaeth. Fe'u cefnogir yn fedrus gan Bennaeth Addysg Grefyddol effeithiol. • mae dogfen hunan arfarnu'r ysgol yn adlewyrchiad cywir o gryfderau'r ysgol, lle mae meysydd i'w datblygu eisoes wedi'u nodi. • mae yna dîm o athrawon Addysg Grefyddol ymroddedig sydd wedi ymrwymo i yrru'r adran ymlaen a chodi safonau. • mae'r staff cyfan yn dangos ymrwymiad i addysg Gatholig. • darperir arweiniad, her a chymorth gan y llywodraethwyr. • mae ethos yr ysgol yn cydnabod ac yn gwella gwerth pob unigolyn yn yr ysgol o fewn diwylliant o welliant parhaus	

YGG SANT ALOYSIUS

Adroddiadau Estyn - Mehefin 2013

Cafodd St Aloysius ei harolygu ddiwethaf ym mis Mehefin 2013, o dan y fframwaith arolygu blaenorol, ac anelodd arolygwyr i ateb tri chwestiwn allweddol a rhoi barn gyffredinol ar berfformiad presennol yr ysgol ac ar ei rhagolygon gwella:

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau?

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?

Cwestiwn Allweddol 3: Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth?

Dyfarniad	Yr hyn y mae'r dyfarniad yn ei olygu
Rhagorol	Mae llawer o gryfderau, gan gynnwys enghreifftiau arwyddocaol o arfer sy'n arwain y sector
Da	Mae llawer o gryfderau a dim meysydd pwysig sydd angen gwelliant sylweddol
Digonol	Mae cryfderau'n gorbwyso meysydd gwella
Anfoddhaol	Mae meysydd pwysig i'w gwella sy'n gorbwyso cryfderau

Crynodeb o'r Arolygiad

Perfformiad presennol yr ysgol	Da
Rhagolygon gwella'r ysgol	Da

Perfformiad presennol

- Mae perfformiad presennol yr ysgol yn dda oherwydd:
 - mae safonau mewn mathemateg a Saesneg yn uchel, yn enwedig ym medrau ysgrifennu'r disgyblion;
 - mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn gwneud cynnydd da o'u manau cychwyn;
 - mae disgyblion sydd angen cymorth ychwanegol gyda'u dysgu yn gwneud cynnydd cyflym; a
 - mae'r rhan fwyaf o'r addysgu'n dda ac, mewn ychydig iawn o achosion, mae'n wych.

Rhagolygon gwella'r ysgol

- Mae rhagolygon gwella'r ysgol yn dda oherwydd:
 - mae gan yr ysgol hanes diweddar diweddar o godi safonau;
 - mae gan yr ysgol systemau effeithiol ar gyfer hunan arfarnu;
 - mae arweinwyr a rheolwyr yn herio tanberfformio yn dda; a
 - maen nhw'n monitro cynnydd yr ysgol yn erbyn ei dargedau yn effeithiol.

Cwestiwn allweddol	Dyfarniad
Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau? Safonau – Da/Lles - Digonol	Da
Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth? Profiadau dysgu - Digonol /Addysgu - Da /Gofal, cefnogaeth ac arweiniad - Da /Amgylchedd dysgu - Digonol	Da
Cwestiwn Allweddol 3: Pa mor dda yw Arweinyddiaeth a Rheolaeth? Arweinyddiaeth - Digonol /Gwella ansawdd - Da /Gweithio mewn partneriaeth - Da /Rheoli Adnoddau - Da	Da

Gellir dod o hyd i'r adroddiad arolygu diweddaraf ar gyfer Ysgol Gynradd Sant Aloysius yn: <https://www.estyn.gov.wales/provider/6753307>

Archwiliad Adran 50 yr Archesgobaeth Mehefin 2013

Crynodeb o'r Arolygiad

Pa mor effeithiol yw'r ysgol wrth ddarparu addysg Gatholig?	Digonol
• Mae perfformiad cyfredol yr ysgol yn ddigonol oherwydd: • mae'r ysgol yn gymuned groesawgar • mae gan y cydlynnydd Addysg Grefyddol weledigaeth glir ar gyfer datblygu Addysg Grefyddol yn yr ysgol yn y dyfodol • mae gweddi ac addoliad yn rhan annatod o fywyd yr ysgol • mae llywodraethwyr ac arweinwyr ysgolion wedi ymrwymo i ddatblygu Addysg Grefyddol y Cwricwlwm a bywyd Catholig yr ysgol ymhellach • mae partneriaeth gyda rhieni / gofalwyr a chymuned y plwyf yn dda • mae systemau gofal bugeiliol yn gryf • Fodd bynnag • Mae canlyniadau disgyblion mewn Addysg Grefyddol yn ddigonol yn gyffredinol • Mae datblygiadau diweddar yn Addysg Grefyddol y cwricwlwm yn dal i fod yn y camau cynnar • Ychydig iawn o ddisgyblion sydd â pherchnogaeth o ddatganiad cenhadaeth yr ysgol • Nid yw'r defnydd o TG, gweithgareddau Cymraeg a gweithgareddau gwahaniaethol mewn Addysg Grefyddol wedi datblygu'n ddigonol • Nid yw'r broses ar gyfer monitro, gwerthuso ac adolygu Addysg Grefyddol a bywyd Catholig yr ysgol wedi'i ddatblygu'n ddigonol • Adnoddau i gefnogi bywyd Catholig yr ysgol a'r cwricwlwm Addysg Grefyddol yn ddigonol	
Beth yw rhagolygon gwella'r ysgol?	Digonol
• Mae rhagolygon gwella'r ysgol yn ddigonol oherwydd bod ganddynt gryfderau sy'n gorbwyso meysydd i'w datblygu. • Mae'r Pennaeth, yr uwch dîm arweinyddiaeth a'r cydlynnydd Addysg Grefyddol wedi ymrwymo i wella safonau mewn Addysg Grefyddol trwy'r ysgol. • Mae'r canlyniadau ar gyfer disgyblion yn gyffredinol yn ddigonol ac mae gwelliannau mewn cyfnod datblygu cynnar. • Mae datblygiadau diweddar yn y gwaith o fonitro, gwerthuso ac adolygu Addysg Grefyddol yn dda. Fodd bynnag, nid yw hunanarfarnu wedi'i ymgorffori eto ym mywyd yr ysgol. • Mae datblygiadau diweddar i ddysgu ac addysgu mewn Addysg Grefyddol, a gyflwynwyd gan y cydlynnydd, yn cael effaith gadarnhaol ar safonau ond maent yn dal yn y camau cynnar iawn.	

Sut mae Llywodraeth Cymru yn categoreiddio ysgolion

Yn 2014 cyflwynodd Llywodraeth Cymru system categoreiddio newydd a oedd yn ystyried safonau pob ysgol ochr yn ochr â gallu'r ysgol i wella i ddeall lefel y gefnogaeth y mae angen i sefydliadau fel y CCD roi i'r ysgol er mwyn iddynt gyrraedd eu targedau. Disgrifir y system categoreiddio isod:

Categori	Beth mae'r Categori yn ei olygu
Gwyrdd	Mae gan ysgol hynod effeithiol, sydd wedi'i rhedeg yn dda, arweinyddiaeth gref ac mae'n glir ynghylch ei flaenoriaethau ar gyfer gwelliant.
Melyn	Ysgol effeithiol sydd eisoes yn gwneud yn dda ac yn gwybod yr ardaloedd y mae angen iddo wella.
Melyngoch	Ysgol sydd angen gwelliant ac angen help i nodi'r camau i wella neu i wneud newid i ddigwydd yn gyflymach.
Coch	Ysgol sydd angen gwelliant mawr a bydd yn derbyn cefnogaeth ddwys ar unwaith.

Er mwyn penderfynu ar y categori codau lliw fel y'i heglurir yn y tabl uchod, caiff ysgolion eu lleoli mewn un o bedwar grŵp ar gyfer gwella (A-D) gydag "un" fel y grŵp uchaf ar gyfer safonau ac 'A' fel y gallu uchaf i wella.

Am ragor o wybodaeth am y cynllun categoraiddio, gweler canllaw rhieni Llywodraeth Cymru i'r System Gategori Cenedlaethol ar gyfer Ysgolion:

<http://gov.wales/docs/dcells/publications/150119-parents-guide-en.pdf>

Dangosir y categori ar gyfer 2017/18 ar gyfer pob ysgol isod

Ysgol	Capasiti Gwella	Categori Cyffredinol
YGG Sant Aloysius	B	Melyn
YGG Sant Illtyd	B	Melyn
YGG Y Santes Fair	A	Gwyrdd
YU Esgob Hedley	A	Gwyrdd

Mae'r tabl canlynol yn darparu gwybodaeth am anghenion dysgu ychwanegol y disgyblion presennol

2017/18		YGG Sant Aloysius	YGG Sant Illtyd	YGG Y Santes Fair	YU Esgob Hedley	Cymru
Canran y garfan gyfan sydd ag Anghenion Addysgol Arbennig	Gweithred Ysgol	13.8%	9.0%	8.2%	17.7%	12.4%
	Gweithred Ysgol Ychwanegol	5.7%	6.0%	3.9%	7.7%	7.4%
	Datganiadwyd	0.0%	0.0%	0.9%	0.8%	2.8%
Cyfanswm		19.5%	15%	13.0%	26.2%	22.6%

Disgwylir y byddai darpariaeth 3-16 yn caniatáu gwelliant parhad o gefnogaeth i ddysgwyr ag anghenion ychwanegol a chefnogi'r dysgwyr hyn trwy drosglwyddo o un cyfnod allweddol i'r nesaf.

Byddai'r staff ysgol â chyfrifoldeb am Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) yn cael y cyfle i ddatblygu perthynas gryfach gyda rhieni / gwarcheidwaid o oedran cynnar.

Cyflwr adeiladau a chyfleusterau ysgol

Nod y Cyngor yw darparu'r cyfleusterau gorau posibl i blant ym Merthyr Tudful i gefnogi eu dysgu. Ers 2014/15 cynhaliwyd rhaglen dreigl pum mlynedd o adolygiadau adeiladu.

Roedd yr arolwg cyflwr yn cynnwys asesiad gweledol o holl rannau agored yr adeiladau i nodi unrhyw ddiffygion ac eitemau difrifol sylweddol.

Ysgol	Math o Ysgol	Cyflwr Adeilad yr Ysgol	Cost Atgyweiriadau a Ddynodwyd
YGG Sant Aloysius	Cymorth Gwirfoddol	B	£49,050
YGG Sant Illtyd	Cymorth Gwirfoddol Mewn Ffederasiwn gyda YGG Santes Fair	C	£194,862
YGG Y Santes Fair	Cymorth Gwirfoddol Mewn Ffederasiwn gyda YGG Sant Illtyd	B	£157,342
YU Esgob Hedley	Cymorth Gwirfoddol	C-	£1,337,821

YR EFFAITH ARFAETHEDIG AR GANLYNIADAU ADDYSG

Dylai unrhyw newid sefydliadol ysgol allu mynegi'r buddion addysgol y bydd y newid yn eu cynnig, yn enwedig mewn perthynas â gwelliannau cyffredinol mewn safonau, ond hefyd o ran datblygiad cymdeithasol ac emosiynol plant, a fyddai fel arfer yn cael effaith fuddiol ar eu cyflawniad cyffredinol a canlyniadau.

Barn y Cyngor yw y bydd creu ysgol gyfan trwy 3-16 yn:

- **Gwella canlyniadau addysgol gan**
- darparu mwy o gyfle i staff addysgu a chymorth i ddatblygu'n broffesiynol;
- galluogi mwy o gyfleoedd i staff symud rhwng y cyfnodau allweddol a datblygu arbenigedd ymhellach;
- darparu cwricwlwm mwy priodol a chyfleoedd allgyrsiol ehangach a fydd yn gwella presenoldeb a chanlyniadau addysgol;

Gwella darpariaeth addysgol drwy

- darparu'r amodau a fydd yn galluogi datblygu cwricwlwm ehangach a mwy amrywiol i ddiwallu anghenion pobl ifanc yr ysgol yn well ac mewn ffyrdd a fydd yn hyfyw a chynaliadwy dros y tymor hwy;
- gwella ystod ac ansawdd y cyfleusterau a'r adnoddau dysgu sydd ar gael er lles pob disgybl;
- galluogi mwy o barhad o gefnogaeth i grwpiau bregus o ddisgyblion;

- ganiatáu ar gyfer potensial arbedion ariannol o ran strwythurau staffio a phrynu gwasanaethau, sy'n cronni i ysgol mwy o faint;
- ehangu'r ystod o weithgareddau allgyrsiol a thu allan i'r ysgol a'u datblygu mewn ffyrdd sy'n gynaliadwy dros y tymor hwy;
- parhau i ymgorffori'r ethos Catholig ar draws pob ystod oedran yn yr ysgol.

Gwella arweinyddiaeth a rheolaeth drwy

- rhoi'r cyfle i'r pennaeth ddosbarthu tasgau arweinyddiaeth allweddol megis amddiffyn plant, llythrennedd, rhifedd, anghenion addysgol arbennig ac ati i fwy o staff ac ar draws cyfnodau addysg;
- creu cyfleoedd arwain i staff eraill, ac i eraill arbenigo mewn meysydd allweddol, a fydd yn gwella'r ddarpariaeth addysgol a'r canlyniadau;
- caniatáu i staff addysgu a chymorth gael mynediad i ystod ehangach o gyfrifoldebau:

Pam ysgol 3-16?

Wrth ddod ag ysgolion at ei gilydd, trwy gyfuno, ffederasiwn neu glystyru anffurfiol, rhaid mai'r pwrpas goruchaf yw i wella addysgu a dysgu a chanlyniadau disgyblion. Gellir crynhoi manteision ysgolion 3-16 fel a ganlyn:

- trwy gael ethos cyffredin nid oes raid i ddisgyblion addasu i ddiwylliant newydd ar symud ysgolion, yn achos y cynnig hwn byddai hyn hefyd yn cryfhau'r ethos a'r diwylliant Catholig.
- trwy arddulliau addysgu a dysgu cydlynol a chyson ar draws yr ysgol, mae profiadau dysgu disgyblion yn fwy sefydlog;
- mae'r system gynhwysfawr a chyffredin ar gyfer asesu, cofnodi a thracio cynnydd disgyblion trwy gydol ei ysgol / hysgol yn sicrhau bod proses ymyrraeth fwy ataliol ar gael ac felly gall disgyblion ag anghenion ychwanegol gynnal perthynas ag asiantaethau cefnogi trwy gydol eu gyrfa ysgol os oes angen;
- mwy o hyblygrwydd i ddarparu'r cwricwlwm priodol ar gyfer unigolion beth bynnag fo'u hoedran;
- mwy o fynediad i ddisgyblion i ystod o lety, cyfleusterau ac adnoddau dysgu arbenigol;
- polisi presenoldeb ac ymddygiad cyffredin sy'n golygu bod arferion yn cael eu sefydlu a bod gwerthoedd yn cael eu deall o oedran cynnar;
- efallai y bydd rhieni'n parhau i gymryd mwy o ran yn addysg eu plant gan nad oes raid iddynt sefydlu perthynas newydd â staff.

Un o gryfderau'r addysg "drwyddi" yw parhad y profiad addysgol sy'n diystyru'r "dipiau" trosglwyddo ym mherfformiad disgyblion. Mae ysgol 3-16 yn rhoi'r cyfle i ddarparu "pont" rhwng y cyfnodau allweddol er mwyn creu pontio di-dor ar gyfer disgyblion o ran cynllunio cwricwlaid, dysgu ac addysgu. Gall ganiatáu rhannu arbenigedd pwnc ac addysgeg gynradd yn sylweddol, yn arbennig ar draws cyfnodau allweddol 2 a 3.

Beth am gael disgyblion oedran cynradd ac uwchradd ar un safle?

Rhaid pwysleisio na fyddai ysgol 3-16 yn arwain at blant ifanc yn rhannu meysydd chwarae neu amseroedd egwyl gyda disgyblion hŷn. Os derbynnir y cynnig, byddai diogelu pob dysgwr yn yr adeilad newydd yn cael ystyriaeth. Byddai'n disgwyl y byddai gwahaniaeth clir rhwng agwedd uwchradd y safle ac, fodd bynnag, byddai'r holl ddisgyblion yn cael cyfle i

ddatblygu eu medrau cwricwlaidd trwy ddefnyddio cyfleusterau arbenigol, e.e. gwyddoniaeth a thechnoleg. Bydd disgyblion cyfnod uwchradd hefyd yn gallu cael cyfleoedd dysgu yn y cyfnod cynradd yn enwedig o gwmpas unrhyw weithgareddau galwedigaethol sy'n gysylltiedig â gofal a chwrdd â rhai o ofynion Bagloriaeth Cymru.

Beth am yr effaith ar ysgolion cynradd 'partner' eraill?

Disgwylir i'r ysgolion dalgylch ehangach gael y cyfle i gryfhau eu perthynas a'u trefniadau pontio fel rhan o'r cynigion. Mae hwn yn faes y mae swyddogion o'r Archesgobaeth yn awyddus i'w datblygu, ac maen nhw, ochr yn ochr ag uwch arweinyddiaeth yr ysgol, yn gweithio'n agos gyda phob ysgol i sicrhau nad yw disgyblion sy'n trosglwyddo ym mlwyddyn 7 dan anfantais.

Beth am yr effaith ar ddisgyblion?

Y prif newidiadau fydd bod trosglwyddo'n well rhwng cyfnodau addysgol a gwelliant yn ansawdd y ddarpariaeth addysgol, a dylai hyn gael effaith sylweddol ar berfformiad addysgol y disgyblion. Ni fydd unrhyw newidiadau i'r ddarpariaeth bresennol o gludiant o'r cartref i'r ysgol a bydd polisi'r Cyngor ynghylch cludiant am ddim yn parhau i fod yn berthnasol. Mae dyletswydd statudol ar yr awdurdod lleol (ALI) i ddarparu cludiant am ddim i'r dysgwyr i'w hysgol addas agosaf os ydynt yn byw y tu hwnt i "bellter cerdded" diogel i'r ysgol honno. Diffinnir y gyfraith sy'n ymwneud â "pellter cerdded" diogel fel dwy filltir i ddysgwyr o oedran ysgol orfodol sy'n derbyn addysg gynradd a thair milltir i ddysgwyr o oedran ysgol gorfodol sy'n derbyn addysg uwchradd.

Beth am yr effaith ar staff?

Os derbynnir y cynnig, bydd yr ysgolion sy'n rhan o'r cynnig yn cau a gofynnir i'r Archesgobaeth agor ysgol newydd gyda chorff llywodraethol newydd. Pe bai'r cynnig yn mynd rhagddo, bydd angen penodi corff llywodraethu dros dro am y cyfnod interim nes i'r ysgol newydd agor.

Bydd y corff llywodraethu dros dro yn penodi pennaeth newydd, a fydd wedyn yn llunio a chynnig strwythurau arweinyddiaeth, rheolaeth a staffio'r ysgol newydd. Yn unol â chanllawiau statudol, byddai'n ddoeth hysbysebu'n genedlaethol ar benodiadau y pennaeth a'r dirprwy bennaeth. Bydd y Cyngor a'r Archesgobaeth yn argymhell, os derbynnir y cynnig, bod corff llywodraethu dros dro yn rhoi "ffens derfyn" ar yr ysgol newydd ar gyfer recriwtio yr holl swyddi addysgu a staff cysylltiedig eraill i staff o fewn yr ysgolion presennol yn y lle cyntaf.

BETH YW MANTEISION Y CYNNIG HWN?

Ystyir bod y cynnig yn cynnwys y manteision addysgol canlynol:

- cyfrifoldeb
- Cyfleoedd i ddarparu cyfleoedd datblygiad proffesiynol parhaus i staff trwy eu galluogi i ennill un Tîm Arweinyddiaeth a Chorff Llywodraethol, gan gefnogi Pennaeth a fyddai â phrofiad 'ysgol gyfan' o fewn amgylchedd dysgu 'trwy'r cyfan'
- Un set o bolisiâu a chod ymddygiad yn gyson ar draws pob grŵp blwyddyn

- Parhad y ddarpariaeth, gan adlewyrchu un ethos a diwylliant
- Rhyddhau cyllid y gellid ei ail-fuddsoddi mewn dysgu ac addysgu
- Cyfathrebu symlach rhwng rhieni a staff gydag un pwynt cyswllt trwy gydol eu gyrfa ysgol statudol

BETH YW ANFANTEISION Y CYNNIG HWN?

Cydnabyddir y gallai fod rhai anfanteision neu risgiau posibl y bydd yn rhaid i'r ysgol a'r Cyngor eu rheoli i osgoi unrhyw effaith andwylol:

- Gellid tarfu ar reoli staff ac adnoddau yn ystod y broses ailstrwythuro, er y bydd profiad y Cyngor wrth uno ysgolion yn sicrhau bod yr amhariad yn cael ei gadw i'r lleiafswm ac nad yw addysg y plant yn dioddef
- Gallai'r gostyngiad i un Pennaeth effeithio ar hygyrchedd yr arweinyddiaeth ar gyfer staff, rhieni a disgyblion; er y byddai'r uwch strwythur arweinyddiaeth newydd yn sicrhau hygyrchedd i'r holl randdeiliaid.

OPSIYNAU GWAHANOL

Yr opsiynau a ystyriwyd yw: -

1. Aros fel y mae
2. Ymgymryd ag adnewyddu pob ysgol
3. Ffederu'r holl ysgolion cynradd a enwir yn y cynnig ac aros ar y safleoedd presennol
4. Ffederu'r holl ysgolion a enwir yn y cynnig ac aros ar y safleoedd presennol
5. Ymgynghori ar un ysgol uwchradd Gatholig ar draws Merthyr Tudful a Rhondda Cynon Taf
6. Creu ysgol Gatholig 3-16 newydd, yn y pen draw ar un safle.

Amlinellir isod brif fanteision ac anfantais pob opsiwn

	Manteision	Anfanteision
Opsiwn 1 – Aros fel y mae	Dim buddsoddiad cyfalaf yn ofynnol gan y Cyngor; Dim amhariad i'r disgyblion, rhieni a'r staff; Dim effaith ar gludiant o'r cartref i'r ysgol; Mae gan yr ysgolion draddodiad cryf ac fe'u cefnogir yn dda yn y cymunedau lleol.	Nid yw'n mynd i'r afael â'r angen i leihau'r nifer uchel o leoedd dros ben yn yr ysgol Uwchradd; Ni fyddai gwella ar gyflwr gwael Sant Illtyd a'r Esgob Hedley yn arbennig; Mae angen pontio rhwng CA2 a CA3.
Opsiwn 2 – Ymgymryd ag adnewyddu pob ysgol	Byddai'n syml symud ymlaen oherwydd ni fyddai angen unrhyw newidiadau i ad-drefnu ysgolion.	Cost uchel i'r Cyngor; Ni ellir ei gwblhau ar yr un pryd - byddai'n broses hir; Nid yw'n mynd i'r afael â'r angen i leihau'r nifer uchel o leoedd dros ben yn yr ysgol

	Manteision	Anfanteision
		Uwchradd Aflonyddwch uchel i staff a disgyblion tra roedd y gwaith yn mynd rhagddo; Mae angen pontio rhwng CA2 a CA3.
Opsiwn 3 - Ffederu'r holl ysgolion cynradd a enwir yn y cynnig ac aros ar y safleoedd presennol	Byddai darpariaeth addysg yn parhau fel y bo'n bresennol; Cyfleoedd i rannu arbenigedd staff ac arferion da; Ychydig o amhariad i ddisgyblion, rhieni a staff; Dim effaith ar gludiant o'r cartref i'r ysgol.	Nid yw'n mynd i'r afael â'r angen i leihau'r nifer uchel o leoedd dros ben yn yr ysgol Uwchradd; Mae angen pontio rhwng CA2 a CA3; Ni fyddai gwella ar gyflwr gwael Sant Illtyd a'r Esgob Hedley yn arbennig.
Opsiwn 4 - Ffederu'r holl ysgolion a enwir yn y cynnig ac aros ar y safleoedd presennol	Byddai darpariaeth addysg yn parhau fel y bo'n bresennol; Cyfleoedd i rannu arbenigedd staff ac arferion da; Ychydig o amhariad i ddisgyblion, rhieni a staff; Dim effaith ar gludiant o'r cartref i'r ysgol.	Nid yw'n mynd i'r afael â'r angen i leihau'r nifer uchel o leoedd dros ben yn yr ysgol Uwchradd Ni fyddai gwella ar gyflwr gwael Sant Illtyd a'r Esgob Hedley yn arbennig.
Opsiwn 5 - Ymgynghori ar un ysgol uwchradd Gatholig ar draws Merthyr Tudful a Rhondda Cynon Taf	Byddai darpariaeth addysg ar gyfer disgyblion cynradd yn parhau fel y bo'n bresennol;	Ni fyddai cyflwr gwael ysgolion cynradd yn cael ei wella; Mae angen pontio rhwng CA2 a CA3 o hyd; Mwy o deithio i ddisgyblion â chostau mewn amser a thrafnidiaeth gysylltiedig.
Opsiwn 6 – Cau'r holl ysgolion yn y cynnig a chreu ysgol Gatholig 3-16 newydd trwy adnewyddu ar safle presennol yr Esgob Hedley	Yn dileu lleoedd dros ben yn yr ysgol uwchradd; Yn galluogi disgyblion cynradd ac uwchradd i rannu cyfleusterau arbenigol; Mae'n gwella pontio o CA2 i CA3; Mae'n caniatáu gwella'r ethos Catholig.	Mae ysgolion 3-16 yn gysyniad cymharol newydd ar draws Cymru a bydd gan rieni bryderon ynghylch sut y bydd eu plant yn cael eu cefnogi o fewn y strwythur hwn. Ni fyddai safle presennol yr Esgob Hedley yn ddigon mawr i un ysgol mewn un lle - byddai angen rhannu safleoedd uwch ac is o hyd.
Opsiwn 7 – cau pob ysgol yn y cynnig ac adeiladu ar y safle newydd - The Greenie	Yn dileu lleoedd dros ben yn yr ysgol uwchradd; Yn galluogi disgyblion	Mae ysgolion 3-16 yn gysyniad cymharol newydd ar draws Cymru a bydd gan

	Manteision	Anfanteision
	cynradd ac uwchradd i rannu cyfleusterau arbenigol; Mae'n gwella pontio o CA2 i CA3; Mae'n caniatáu gwella'r ethos Catholig.	rieni bryderon ynghylch sut y bydd eu plant yn cael eu cefnogi o fewn y strwythur hwn. Mae'n caniatáu i ysgol newydd gael ei hadeiladu. Byddai gan yr ysgol fynediad at gyfleusterau chwarae eu hunain yn ogystal â mynediad i feysydd chwarae cymunedol cyfagos

- Ystyriwyd nifer o safleoedd fel rhan o'r cynnig hwn:-
 1. Tir i'r gogledd o Gerddi Lakeside
 - Mae prif bibellau cefnffyrdd Dwr Cymru Welsh Water yn rhedeg drwy'r safle - byddai'n costio gwahardd i ddargyfeirio hyn
 2. Tref Storm, Trelewis
 - Wedi'i ddyrannu ar gyfer tai yn y Cynllun Datblygu Lleol
 3. Cwmblocks, Twynyrodyn
 - Ar hyn o bryd mewn trafodaethau gyda datblygwr tai
 4. Y Greenie, tir rhwng Galon Uchaf a Stad Gurnos
 - Byddai angen i ddylunio gynnwys y maes parcio a'r cyfleuster gollwng
 5. Heartlands, Dowlais
 - Byddai'n achosi cryn dipyn o draffig
 6. Ehangu ar safle presennol St Illtyd
 - Gall y gyffordd bresennol nad yw'n addas effeithio ar y cwlfferti a'r carthffosydd budr presennol

Wrth ddadansoddi'r opsiynau hyn - Opsiwn 7 yw'r opsiwn a ffafrir gan y Cyngor a'r Archesgobaeth ac felly dyma'r cynnig yr ymgynghorir arni.

CYNLLUN PONTIO OS CYMERADWYR Y CYNIGION

Byddai'r cynigion yn golygu y byddai'r ysgol newydd yn agor ar ddechrau tymor yr hydref ym mis Medi 2020. Rhagwelir, os caiff y cynnig ei gymeradwyo'n llwyr ar bob cam, bydd penderfyniad terfynol yn cael ei wneud ym mis Mawrth 2020 a fyddai'n caniatáu penodi y Pennaeth ar gyfer Medi 2020.

Byddai'r holl ddisgyblion ar y gofrestr yn y pedair ysgol yn trosglwyddo i'r ysgol newydd ym Medi 2020, heblaw am ddisgyblion sy'n dod i mewn i'r dderbynfa am y tro cyntaf, lle bydd yn rhaid i rieni wneud cais am le yn y dosbarth derbyn, yn unol â'r gweithdrefnau derbyn arferol.

RISGIAU SY'N GYSYLLTIEDIG Â'R CYNNIG

- Anawsterau posibl wrth ddod â thri set wahanol o ymarfer gwaith at ei gilydd i'r un ysgol
- Yr her o weithredu ar draws adeiladau ar wahân
- Gwrthwynebiad posibl neu ddatgysylltu â'r broses newid ymhlith rhanddeiliaid

Rheolir yr heriau a amlinellir uchod gan y Pennaeth, Uwch Dîm Arweinyddiaeth a Chorff Llywodraethol yr ysgol gyfun, gyda chefnogaeth gan y Cyngor a'r Archesgobaeth. Mae gan yr holl ysgolion arferion gwaith effeithiol a hyblyg ac mae ganddynt bartneriaethau gweithio cryf eisoes. Bydd angen i'r Pennaeth, yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth a'r Corff Llywodraethol fabwysiadu proses rheoli newid tryloyw a theg i sicrhau bod gan bawb sy'n gweithio, yn addysgu ac yn cael eu haddysgu yn y ddwy ysgol yr anffafriad lleiaf trwy broses y cynnig hwn ac unrhyw newidiadau yn y pen draw.

TREFNIADAU DERBYN A DALGYLCH

Cynhelir ysgolion cymorth gwirfoddol gan yr awdurdod lleol ond maent yn cael eu llywodraethu gan yr Archesgobaeth Gatholig Rufeinig mewn partneriaeth â'r awdurdod lleol. Yr awdurdod derbyn ar gyfer yr ysgol newydd fydd y corff llywodraethu a byddant yn llunio'r meini prawf derbyn. Bydd ethos yr ysgol yn Gatholig. Bydd yr ysgol yn cael ei sefydlu gan yr Eglwys Gatholig i ddarparu addysg i blant teuluoedd Catholig yn bennaf yn byw ym Mwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yn yr oedran cynradd ac yn cynnwys plwyfi cyfagos yn yr oed uwchradd. Cynhelir yr ysgol gan ei Gorff Llywodraethol fel rhan o'r Eglwys Gatholig yn unol â'i Weithred Ymddiriedolaeth ac Offeryn Llywodraethol ac mae'n ceisio bob amser i fod yn dyst i Iesu Grist. Gofynnir i'r holl rieni sy'n gwneud cais am le i barchu'r ethos hwn a'i bwysigrwydd i gymuned yr ysgol. Ni fydd hyn yn effeithio ar hawl rhieni nad ydynt o ffydd yr ysgol hon i ymgeisio am ac yn cael eu hystyried ar gyfer lle.

Bydd dalgylch yr ysgol yn aros yr un fath.

CYLLID

Costau rhedeg

Yn y lle cyntaf, byddai uno'r pedair ysgol yn golygu bod cyllid yn dal i gael ei ddyrannu i bob ysgol fel y mae ar hyn o bryd. Byddai hyn ar sail drosiannol hyd nes bod yr ysgol un safle yn barod i'w feddiannu.

Byddai'n ofynnol i'r ysgol newydd gronni'r holl arian sydd ar gael er mwyn elwa o gyllideb unigol o dan gyfrifoldeb un corff llywodraethu. Bydd holl gostau rhedeg yr ysgol yn ystod y cyfnod hyd nes agorir safle'r ysgol newydd o'r gyllideb gyfun hon.

Yna, darperir fformiwla model cyllido ysgol 3-16 diwygiedig i fodloni anghenion y safle un ysgol. Mae manylion pellach y model cyllido hwn yn gofyn am drafodaeth a chytundeb pellach a byddant yn cael eu hystyried fel rhan o'r broses achos busnes.

Buddsoddiad Cyfalaf

Er bod y cynnig hwn yn mynnu nad oes unrhyw fuddsoddiad cyfalaf i ddechrau, mae'n gysylltiedig â Rhaglen Band B 21ain Ganrif y Cyngor 2019-2026, a gymeradwywyd gan LIC, sy'n cynnwys adeiladu ysgol CG newydd 3-16 arfaethedig a amcangyfrifir i gostio £ 27 miliwn.

Mae angen i'r buddsoddiad cyfalaf gwerth £ 27 miliwn gael ei ddarparu gan LIC a CBSMT fel a ganlyn; LIC - £ 23m (85%), CBSMT - £ 4m (15%).

Mae LIC a'r Cyngor wedi neilltuo'r arian angenrheidiol ar gyfer y prosiect adeiladu newydd hwn, yn ddarostyngedig i achosion busnes llwyddiannus, fel rhan o raglen Band B gyffredinol.

Mae'r camau nesaf i sicrhau'r arian hwn gan Lywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod lleol gwblhau'r broses achos busnes fanwl sy'n cynnwys tri achos busnes; Achos Amlinellol Strategol (AAS/SOC), Achos Busnes Amlinellol (ABA/OBC) a'r Achos Busnes Llawn (ABLI/FBC). Mae pob un o'r achosion busnes hyn yn amodol ar gymeradwyaeth Llywodraeth Cymru.

MATERION ADNODDAU DYNOL

Bydd y Cyngor yn cefnogi'r Llywodraethwyr, Penaethiaid a Staff yn y ddwy ysgol ag unrhyw newidiadau y gallai fod eu hangen.

Bydd gan bob ysgol fynediad at bolisiau a gweithdrefnau adrannau Adnoddau Dynol CBS Merthyr Tudful megis y Polisi Diswyddo. Bydd gwasanaethau Adnoddau Dynol yn gweithio'n agos gyda'r Llywodraethwyr i sicrhau bod cyfathrebu rheolaidd a chlir yn digwydd.

MATERION TRAFNIDIAETH

Gan na fydd unrhyw newid i gapasiti cyffredinol yr ysgolion nac unrhyw estyniad i'r cyfleusterau presennol ni ragwelir y bydd unrhyw newidiadau i draffig neu dagfeydd o gwmpas yr ysgol hyd nes y bydd yr adeilad newydd wedi'i gwblhau. I ddechrau, ni fydd unrhyw effaith ar siwrneiau disgyblion o ganlyniad i'r cynnig a bydd llwybrau cerdded ar gael i'r ysgol yn aros yr un fath, bydd newidiadau pan fydd yr adeilad newydd wedi'i gwblhau yn cael ei liniaru ar yr adeg honno.

TREFNIADAU TEITHIO DYSGWYR

O dan y cynigion hyn nid oes unrhyw gynlluniau i newid polisi'r Cyngor ar gludo plant i ysgolion ac oddi yno.

Mae gan y Cyngor ddyletswydd statudol i ddarparu cludiant ysgol am ddim i'r disgyblion i'r ysgol agosaf os ydynt yn byw y tu hwnt i 'bellter cerdded' i'r ysgol honno. Diffinnir y gyfraith sy'n ymwneud â phellter cerdded fel dwy filltir ar gyfer oedran cynradd. Ar hyn o bryd mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yn darparu cludiant i ddisgyblion oedran cynradd sy'n byw dros ddwy filltir o'u hysgol gynradd dalgylch agosaf neu ddynodedig.

Nid yw'r Cyngor yn darparu cludiant am ddim i'r ysgol ar gyfer plant meithrin, heblaw'r plant hynny sydd â Datganiad o Anghenion Addysgol Arbennig, sydd i'w gweld yn <https://www.merthyr.gov.uk/resident/schools-and-learning/special-educational-needs-sen/trafnidiaeth-ar-ddisgyblion-sy'n-ag-needs-addysgol-special-disability-aneu-gyflwr-meddygol/>

EFFAITH Y CYNNIG AR YR IAITH GYMRAEG

Datblygir rhaglen o ddefnyddio Cymraeg achlysurol ar draws cwricwlwm y Cyfnod Sylfaen gyda defnydd o'r iaith yn ennill amllder a chymhlethdod wrth i'r plant symud trwy'r grwpiau blwyddyn i mewn i Gyfnod Allweddol 2, bydd hyn yn cael ei ddatblygu ymhellach wrth i'r plant symud i mewn i Gyfnodau Allweddol 3 a 4.

ASESIAD EFFAITH CYDRADDOLDEB

Cynhelir Asesiad Effaith Cydraddoldeb fel rhan o'r ymgynghoriad hwn a bydd yn cael ei gynnwys yn yr adroddiad ymgynghori.

YSTYRIED EFFAITH AR Y GYMUNED

Bydd yr ysgol 3-16 newydd yn rhoi'r cyfle i wella ymgysylltiad cymunedol ar draws ystod oedran estynedig. Ni fydd y cynigion hyn yn effeithio'n andwyol ar y cyfleusterau presennol sydd ar gael i ddisgyblion, y gymuned a rhieni.

DYDDIADAU ALLWEDDOL

Bydd yr adborth o'r ymgynghoriad hwn yn cael ei gasglu a'i chrynhai a chyflwynir adroddiad i Gabinet y Cyngor. Bydd yr adroddiad ymgynghori ar gael i bawb ei weld ar wefan y Cyngor. Gellir cael copïau hefyd ar gais trwy ddefnyddio'r manylion cyswllt yn y ddogfen hon. Mae nifer o gamau pellach y mae'n rhaid i'r Cyngor eu cymryd cyn y gellir gwneud penderfyniad terfynol gan y Cyngor fel y nodir isod. Efallai y bydd yr amserlen arfaethedig yn destun newid.

Amserlen	Proses Statudol
29 Ebrill 2019	Dogfen ymgynghori wedi'i chyhoeddi
30 Mehefin 2019	Y dyddiad cau ar gyfer derbyn sylwadau / safbwyntiau ar y cynnig
Mehefin / Gorffennaf 2019	Cyflwyno adroddiad ymgynghori i'r Cabinet (cyhoeddi'r Adroddiad Ymgynghori)

Amserlen	Proses Statudol	
	Y Cabinet i benderfynu a ddylid cymeradwyo cyhoeddi Hysbysiad Statudol. Os cymeradwyir – symud ymlaen at Hysbysiad Statudol Os na chaiff ei gymeradwyo - cynnig i'w dynnu'n ôl / ei ailasesu	
Mehefin / Gorffennaf 2019	Cyhoeddi Hysbysiad Statudol Os caiff ei gymeradwyo, bydd yr Hysbysiad Statudol yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor a'i bostio yn yr ysgolion a enwir. Bydd copïau o'r Hysbysiad ar gael i'r ysgolion perthnasol eu dosbarthu i ddisgyblion, rhieni / gofalwyr ac aelodau staff	
Mehefin / Gorffennaf 2019	Y dyddiad cau ar gyfer derbyn gwrthwynebiadau i'r Cynnig	
Medi 2019	Lle cafwyd gwrthwynebiadau: Adroddiad gwrthwynebiad a gyflwynwyd i'r Cabinet Y Cabinet i benderfynu ar y cynnig yng ngoleuni'r gwrthwynebiadau a dderbyniwyd a chynnwys yr Adroddiad Gwrthwynebiad	Lle na cafwyd gwrthwynebiadau: Lle na dderbyniwyd gwrthwynebiadau: Adroddiad wedi'i gyflwyno i'r Cabinet Y Cabinet i benderfynu ar y cynnig Lle mae'r gwrthwynebiadau a dderbyniwyd yn cyfeirio at Lywodraeth Cymru - cyfnod o 28 diwrnod
Hydref/ Tachwedd 2019	Cyhoeddi Penderfyniad y Cabinet os nad oes gwrthwynebiadau / Cyhoeddi'r Penderfyniad os yw'n cael ei atgyfeirio i Lywodraeth Cymru.	
1af Medi 2020	Gweithredu'r Cynnig	

CYFNOD YMGYNGHORI

Bydd y cyfnod ymgynghori ar gyfer y cynnig hwn yn rhedeg o Dydd Llun 29 Ebrill 2019 tan ddydd Sul 30 Mehefin 2019. Gweler tudalen 7 am ragor o fanylion ynghylch sut i ymateb a hysbysu eich barn.

Yn dilyn y cyfnod ymgynghori, bydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful a'r Archesgobaeth yn ystyried yr ymatebion. Cyhoeddir adroddiad llawn ar wefan Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful. Bydd copïau caled o'r adroddiad hefyd ar gael ar gais. Bydd yr adroddiad yn crynhoi'r materion a godwyd gan yr ymgynghoreion yn ystod y cyfnod ymgynghori ac yn rhoi ymateb y Cyngor i'r materion hyn. Bydd yr adroddiad hefyd yn cynnwys barn Estyn o'r cynnig.

Bydd Cabinet y Cyngor yn ystyried yr adroddiad ymgynghori a phenderfynu a ddylid bwrw ymlaen â'r cynigion ai peidio.

Os bydd y Cabinet yn penderfynu parhau â'r cynigion rhaid i'r Cyngor gyhoeddi Hysbysiad Statudol.

HYSBYSIAD STATUDOL

Byddai'r Hysbysiad Statudol yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor a'i bostio yn neu ger y brif fynedfa i'r ysgolion a enwir fel rhan o'r broses ymgynghori. Byddai copïau o'r rhybudd ar gael i bob ysgol yn y cynnig i'w ddosbarthu i ddisgyblion, rhieni, gwarcheidwaid ac aelodau staff (gall yr ysgol hefyd ddosbarthu'r hysbysiad trwy e-bost). Bydd yr hysbysiad yn nodi manylion y cynigion ac yn gwahodd unrhyw un sy'n dymuno gwrthwynebu i wneud hynny yn ysgrifenedig o fewn y cyfnod a bennir.

PENDERFYNU AR Y CYNIGION

Bydd y Cabinet yn pennu'r cynigion. Gall y Cabinet benderfynu cymeradwyo, gwrthod neu gymeradwyo'r cynigion gydag addasiadau. Wrth wneud hynny, bydd y Cabinet yn ystyried unrhyw wrthwynebiadau statudol a gafwyd.

HYSBYSU'R PENDERFYNIAD

Ar ôl penderfynu ar gynigion, bydd pob parti â diddordeb yn cael gwybod am y penderfyniad a fydd yn cael ei gyhoeddi'n electronig ar wefan y Cyngor.

CWESTIYNAU A OFYNNIR YN AML

Pwy fydd llywodraethwyr yr ysgol newydd?

Bydd corff llywodraethu dros dro yn cael ei sefydlu pe bai'r cynnig yn mynd rhagddo. Bydd corff llywodraethu newydd yn cael ei sefydlu pan fydd yr ysgol yn agor ym mis Medi 2020.

Pwy fydd Pennaeth yr ysgol newydd?

Bydd y corff llywodraethu dros dro yn gweithio gyda'r Archesgobaeth a'r awdurdod lleol i benodi Pennaeth yr ysgol newydd. Y nod yw penodi'r Pennaeth er mwyn dechrau ar 1 Medi 2020.

Beth fydd yn digwydd gyda'r staff?

Rhagwelir y bydd staff yr ysgolion yn cael eu hymgorffori yn yr ysgol newydd. Byddai Pennaeth a Chorff Llywodraethol yr ysgol newydd yn penderfynu ar fanylion y strwythur staffio.

Beth fydd y cynnig yn ei olygu i blant sy'n mynychu'r pedair ysgol ar hyn o bryd? A fydd fy mhlentyn yn cael cynnig lle yn yr ysgol newydd?

Bydd pob plentyn sy'n mynychu'r pedair ysgol ar hyn o bryd yn sicr o le yn yr ysgol newydd.

Dylai pob teulu sy'n dymuno gwneud cais am le yn y dosbarthiadau derbyn fel rhan o broses derbyn lle ysgol gynradd 2019/20 ddilyn y gweithdrefnau arferol ar gyfer y pedair ysgol fel y'u nodir yn '**Canllaw i Bolisi a Threfniadau Derbyn Ysgol 2018- 2019**' sydd i'w gweld yn; <https://www.merthyr.gov.uk/resident/schools-and-learning/admissions-and-appeals/school-admissions/>

Beth fydd y trefniadau derbyn ar gyfer plant sy'n gwneud cais am le yn y Dosbarth Derbyn yn yr ysgol gynradd ar gyfer Medi 2020?

Bydd y cyrff llywodraethu presennol yn parhau i fod yn awdurdod derbyn ar gyfer Medi 2019. Gall plant ddechrau addysg amser llawn ym mis Medi 2020 yn dilyn eu pen-blwydd yn bedair oed.

Beth fydd y trefniadau derbyn ar gyfer plant sy'n gwneud cais i Ddosbarth Meithrin yr ysgol newydd?

Ar gyfer Medi 2019 dylai rhieni ymgeisio trwy bolisi derbyn presennol yr ysgolion. O fis Medi bydd polisi derbyn newydd yn cael ei lunio ar gyfer derbyniadau yn y dyfodol.

A fydd unrhyw newidiadau i'r dalgylch lleol os bydd y cynnig yn mynd rhagddo?

Ni fydd newid yn y dalgylch oherwydd y cynnig.

Beth fydd enw'r ysgol?

Bydd y corff llywodraethu dros dro ar y cyd â'r staff a'r disgyblion presennol yn gofyn am farn ar enw'r ysgol. Bydd hyn yn cael ei wneud ar y cyd â'r Archesgobaeth sy'n agor yr ysgol yn ffurfiol.

Beth am wisg ysgol?

Bydd y drafodaeth hon yn cael ei gynnal gyda'r corff llywodraethu dros dro ar y cyd ag arweinwyr presennol yr ysgolion - ystyrir opsiynau a chaiff consensws ei gymryd ar y ffordd orau ymlaen ar gyfer mis Medi 2019.

Beth am bolisiâu?

Bydd hwn yn benderfyniad gan y Corff Llywodraethol a Phrifathro'r ysgol. Bydd yr ysgol yn adolygu ei bolisiâu i sicrhau bod pob plentyn yn yr ysgol yn cael ei gynnwys gan bolisiâu llywodraethu a diogelu yr ysgol.

Sut y cedwir cysylltiadau rhwng yr ysgolion a'r plwyfi unigol - pa rôl y bydd yr Archesgobaeth yn ei chwarae i sicrhau nad yw plwyfi yn cael eu hynysu o'r broses?

Er bod ysgolion cynradd Catholig fel arfer yn cysylltu â'r plwyf unigol y mae eu disgyblion yn cael eu tynnu, mae ysgol uwchradd Gatholig yn cwmpasu dalgylch ehangach ac fel rheol bydd ganddo gysylltiadau â nifer o blwyfi. Yn yr un modd, bydd gan ysgol 3-16 gysylltiadau â'r holl blwyfi lleol.

Bydd aelodaeth y corff llywodraethu dros dro yn cael ei dynnu o'r holl blwyfi.

FFURFLEN YMATEB I'R YMGYNGHORIAD

CREU UN YSGOL GATHOLIG 3-16 YM MERTHYR TUDFUL

Mae eich barn yn bwysig, dywedwch wrthym beth ydych chi'n ei feddwl am y cynigion trwy:

- cwblhau'r ffurflen ymateb ar-lein yn <https://www.smartsurvey.co.uk/s/single-3-16-catholic-school/>
- ateb cwestiynau'r ymgynghoriad ac ychwanegu eich safbwyntiau ar y ffurflen hon, y dylid ei dychwelyd i'r cyfeiriad ar waelod y ffurflen.

Y dyddiad cau ar gyfer ymatebion i'r ymgynghoriad hwn yw 30 Mehefin 2019.

Yn anffodus, ni ellir unrhyw ymatebion a dderbynnir ar ôl y dyddiad hwn gael eu hystyried gan y Cyngor.

Ni fydd ymatebion i'r ymgynghoriad yn cael eu cyfrif fel gwrthwynebiadau i'r cynigion, er eu bod yn cael eu hystyried gan y Cabinet wrth wneud ei benderfyniad.

Dim ond wrth gyhoeddi **Hysbysiad Statudol** y gellir cofrestru gwrthwynebiadau.

Gellir gofyn am unrhyw ymatebion a dderbynnir o dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth ac efallai y bydd yn rhaid eu gwneud yn gyhoeddus. Fodd bynnag, byddai unrhyw wybodaeth a fyddai'n adnabod unigolyn fel enw, cyfeiriad e-bost a chyfeiriad post yn cael ei ddileu.

Dywedwch wrthym a ydych chi'n ymateb fel:

	✓	Enw'r Ysgol gyfredol
1. Rhiant		
2. Disgybl		
3. Llywodraethwr		
4. Aelod o staff		
5. Preswylydd lleol		
6. Arall (nodwch)		

CWESTIYNAU

- 1. Ydych chi'n cefnogi'r cynnig i greu ysgol ffydd Gatholig 3-16 o fis Medi 2020 trwy
- ddiddymu YGG Sant Aloysius, YGG Sant Illtyd, YGG Santes Fair ag YGU Yr Esgob Hedley ac agor darpariaeth 3-16 i ddechrau ar safleoedd yr ysgolion presennol?

Ydw ☐ Nag ydw ☐

Os ydych chi'n cefnogi'r cynnig neu ddim yn cefnogi, yna esboniwch pam.

2. Os hoffech awgrymu unrhyw newidiadau neu ddewisiadau eraill i'r cynigion, rhowch fanylion isod.

3. Unrhyw sylwadau arall

Diolch am eich sylwadau.

DS - Dychwelwch y ffurflen hon at y cyfeiriad isod dim hwyrach na **1**

•
Prif Swyddog Addysg
Adran Ddysgu
Uned 5
Pentrebach
Merthyr Tudful
CF48 4TQ

NODIADAU

Nodiadau ar y ddogfen Ymgynghorol